

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VÝVOJ A NOVÉ TRENDY PROFESNÍ
SEBEOBRANY PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČESKÉ
REPUBLIKY**

Autor práce: Zuzana Novotná, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, Ph.D., LL.M.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Zuzana Novotná, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Vývoj a nové trendy profesní sebeobrany příslušníků Policie České republiky

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Development and New Trends in the Professional Self-Defense of Members of the Police of the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Dr. Mgr. Josef Kříha PhD., LL.M.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2025

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je objasnit recentní přístupy faktické realizace profesní sebeobrany u příslušníků Policie České republiky, se zaměřením na vývoj, taktické principy a technické podmínky použití neletálních donucovacích prostředků při řešení bezprostředních ohrožení v policejní praxi. Vedlejším cílem práce je empiricky detekovat a vyhodnotit recentní stav, výzvy a limity tréninkové přípravy příslušníků základních útvarů Policie České republiky.

Student: Zuzana Novotná, DiS.	28. 11. 2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha PhD., LL.M.	28. 11. 2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	1. 12. 2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapik, Ph.D.	11. 12. 2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	20. 12. 2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Dr. Mgr. Josefovi Kříhovi, Ph.D., LL.M., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

NOVOTNÁ, Z. *Vývoj a nové trendy profesní sebeobrany příslušníků Policie České republiky: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. s. 67. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, Ph.D., LL.M.

Klíčová slova: bezpečí, donucovací prostředky, kondice, nesmrtící zbraně, policie, sebeobrana, taktika, výcvik,

Bakalářská práce je zpracována formou teoreticko-praxeologického vhledu k trvale odborně aktuální tematické oblasti, která zájmově reflektuje význam profesní sebeobrany příslušníků Policie České republiky ve vazbě k recentním požadavkům výkonu policejní služby. Teoretická část bakalářské práce primárně vymezuje základní pojmosloví a východiska vzdělávání v oblasti profesní sebeobrany. Nedílnou součástí teoretické části bakalářské práce je taktéž kategorizovanou formou vymezený přehled vývoje výzbroje a neletálních donucovacích prostředků Policie České republiky, které jsou využívány v současné policejní praxi. Empirická část práce je založena na kvantitativním průzkumu realizovaném formou dotazníkového šetření a směřovaném k oslovené kohortě respondentů, tj. příslušníkům vybraných základních útvarů služby pořádkové policie. Ambicí realizovaného průzkumného šetření je toliko empiricky detekovat specifické konsekvence profesní sebeobrany, používání donucovacích prostředků a kvalitativní míru stavu a úrovně recentní tréninkové přípravy. Subsidiární součástí bakalářské práce je taktéž i analýza kvantitativních (statistických) ukazatelů, týkajících se četnosti použití jednotlivých donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie České republiky v určujícím období let 2021 a 2022, včetně ilustrativní demonstrace dat demonstrujících četnost fyzických útoků osob proti kterým bylo zakročováno v rámci tzv. bezprostředních zásahů shora uvedených příslušníků Policie České republiky. Získaná a následně komparativně vyhodnocovaná empirická průzkumná data toliko sledují ambici identifikovat nejčteněji používané donucovací prostředky a na tomto základě formulovat dílčí i zobecňující návrhy možných doporučení, které disponují žádoucím zefektivňujícím potenciálem upotřebitelném v rámci recentně realizovaného výcviku profesní sebeobrany příslušníků Policie České republiky.

ABSTRACT

NOVOTNÁ, Z. *Development and New Trends in the Professional Self-Defense of Members of the Police of the Czech Republic: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. s. 67. pp. Supervisor: Dr. Mgr. Josef Kříha PhD., LL.M.

Key words: safety, means of coercion, fitness, non-lethal weapons, police, self-defence, tactics, training,

This bachelor's thesis provides a theoretical and practice-oriented insight into the continuously relevant issue of professional self-defence of members of the Police of the Czech Republic in relation to the current requirements of police service. The theoretical part of the thesis primarily defines the basic terminology and the foundations of education in the field of professional self-defence. It also includes a categorised overview of the development of equipment and non-lethal coercive means used by the Police of the Czech Republic in current police practice. The empirical part of the thesis is based on a quantitative survey conducted in the form of a questionnaire among a selected cohort of respondents, namely members of selected basic units of the Public Order Police Service. The aim of the survey is to identify specific aspects of professional self-defence, the use of coercive means, and the current level and quality of training preparation. A subsidiary part of the bachelor's thesis also consists of an analysis of quantitative statistical indicators concerning the frequency of the use of individual coercive means by intervening members of the Police of the Czech Republic in 2021 and 2022, including an illustrative presentation of data on the frequency of physical attacks by persons against whom interventions were carried out during immediate police actions. The empirical survey data obtained and subsequently comparatively evaluated aim to identify the most frequently used coercive means and, on this basis, formulate specific as well as general recommendations with the potential to improve the effectiveness of current professional self-defence training for members of the Police of the Czech Republic.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Vývoj vzdělávání příslušníků Policie České republiky.....	13
2.1 Tréninkové pomůcky pro nácvik donucovacích prostředků	15
2.2 Donucovací prostředky	17
2.2.1 Donucovací prostředky podle zákona o Policii České republiky.....	18
2.3 Taktická příprava příslušníků Policie České republiky.....	19
2.4 Kondiční příprava příslušníků Policie České republiky	20
3 Teorie sebeobrany	21
3.1 Osobní sebeobrana	22
3.2 Sebeobrana žen.....	23
3.3 Profesionální sebeobrana	25
3.4 Krajní nouze a nutná obrana	26
3.4.1 § 28 Krajní nouze	27
3.4.2 § 29 Nutná obrana.....	28
3.4.3 Odlišnosti nutné obrany od krajní nouze	28
4 Výzbroj a výstroj příslušníků Policie České republiky	29
4.1 Výzbroj příslušníků Policie České republiky	30
4.2 Výstroj příslušníků Policie České republiky	31
4.3 Uspořádání výzbroje a výstroje na služebním opasku	32
5 Neletální zbraně.....	33
5.1 Slzné plyny	33
5.2 Fyzické zbraně.....	34
5.3 Vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně.....	35
5.4 Elektrické zbraně	36
5.5 Zbraně jako prostředky k sebeobraně.....	39
6 Přehled použití donucovacích prostředků	40

7	Průzkumné empirické šetření z pohledu příslušníků Policie České republiky na řešenou problematiku	42
7.1	Charakteristika souboru empirického průzkumného šetření	42
7.2	Metoda sběru dat	43
7.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	44
8	Komparace výsledků empirického průzkumného šetření s dostupnými daty	54
8.1	Používání donucovacích prostředků v praxi a jejich vnímání příslušníky Policie České republiky	54
8.2	Výcvik profesní sebeobrany ve vztahu k reálným požadavkům výkonu služby	54
8.3	Role neletálních donucovacích prostředků a jejich místo ve výcviku.....	55
8.4	Limity výcviku a možnosti jeho dalšího rozvoje	55
	Závěr.....	56
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam tabulek	61
	Seznam grafů	62
	Seznam příloh	63
	Přílohy	64

Úvod

Téma „Vývoj a nové trendy v profesní sebeobraně u příslušníků Policie České republiky“ bylo zvoleno na základě stávající služební praxe autorky bakalářské práce (dále jen „autorka“), která je aktuálně služebně zařazena u Policie České republiky v rámci místně a věcně příslušné policejní součásti Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, Územního odboru Hradec Králové, přičemž jejím konkrétním služebním působištěm je obvodní oddělení Policie České republiky Hradec Králové ve služební hodnosti inspektor, kde působí již osmým rokem. Problematika profesní sebeobraně představuje klíčovou a neoddelitelnou součást odborné připravenosti příslušníků bezpečnostních sborů. Příslušníci policie se při výkonu služby pravidelně setkávají s nepředvídatelnými, dynamicky se vyvíjejícími a často vysoce rizikovými situacemi, které kladou zvýšené nároky nejen na jejich odborné znalosti a právní povědomí, ale rovněž na fyzickou připravenost a schopnost efektivně aplikovat sebeobraně techniky. Bez odpovídající úrovně profesní sebeobraně by nebylo možné zajistit veřejný pořádek, bezpečnost občanů ani adekvátní ochranu života a zdraví samotných příslušníků policie.

Profesní sebeobrana je nezbytnou součástí povinné profesní přípravy příslušníků policie a současně by měla představovat motivaci k individuálnímu odbornému rozvoji každého příslušníka policie. Moderní pojetí policejní profese vychází z předpokladu, že příslušník policie není pouze vykonavatelem státní moci, ale kvalifikovaným odborníkem, který se systematicky a kontinuálně vzdělává. Schopnost reflektovat vlastní limity a cíleně pracovat na jejich překonávání prostřednictvím rozvoje fyzických, taktických a odborných dovedností, ať už formou dobrovolných tréninků, sportovní přípravy či studia aktuálních poznatků v oblasti taktiky zákroku, představuje důležitý předpoklad profesní kompetence. Individuální angažovanost v oblasti profesní sebeobraně má přímý dopad na bezpečnost příslušníka policie i dalších zúčastněných osob a přispívá ke zkvalitnění prováděných policejních zákroků.

Své dosavadní služební zkušenosti autorka získala nejprve na Oddělení hlídkové služby, kde byla zařazena jako členka prvosledové hlídky. Uvedená pozice je určena k prvotnímu zásahu při mimořádných událostech, vysoce rizikových situacích či útocích proti životu, zdraví a veřejnému pořádku. Pro výkon takové funkce je nutné absolvovat specializovaný výcvik, který zahrnuje nejen taktické postupy a koordinaci zásahů, ale i pokročilé dovednosti v oblasti profesní sebeobraně. Uvedené zkušenosti jí umožnily

detailněji porozumět tomu, jak náročné a komplexní mohou být reálné policejní zákroky a jak zásadní roli v nich hraje fyzická i psychická připravenost příslušníka policie.

V současnosti je autorka zařazena na obvodním oddělení, kde se jako členka hlídky podílí na prověřování širokého spektra oznámení přijatých prostřednictvím tísňové linky 158. Jedná se často o prvotní příjezd na místo události, kde je nutné rychle vyhodnotit situaci, identifikovat hrozby a adekvátně zareagovat. Dané situace mohou sahát od běžných přestupkových jednání až po incidenty s agresivními osobami, domácí násilí či zásahy proti osobám pod vlivem návykových látek. V praxi si autorka opakovaně ověřila, že kvalitní profesní sebeobrana je nezbytným předpokladem bezpečného průběhu zákroku.

Za dobu svého působení u Policie České republiky autorka pozoruje zřetelný nárůst agresivity některých občanů vůči zakročujícím příslušníkům policie. Tento trend je patrný jak v počtu fyzických útoků, tak v celkově konfrontačním chování osob, které odmítají respektovat výzvy policie. Rostoucí míra agrese vede k častější potřebě využití donucovacích prostředků a současně klade vyšší nároky na profesionalitu příslušníků policie. Ti musí zvládat nejen technickou stránku zákroku, ale i pečlivě zvažovat zákonnost a přiměřenost použitých prostředků. Význam znalosti právních předpisů, zejména zákona o Policii České republiky a souvisejících podzákonných norem, je proto naprosto zásadní.

Zvyšující se nároky na fyzickou připravenost, taktickou způsobilost a právní vědomí příslušníků policie se odrážejí v moderních trendech výcviku bezpečnostních sborů. Současná policejní praxe klade důraz na systematické vzdělávání, rozvoj psychické odolnosti, schopnost adaptace a rychlé rozhodování v zátěžových situacích. Problematika profesní sebeobrany je proto vysoce aktuálním a významným tématem, které má zásadní význam nejen pro ochranu života a zdraví příslušníků policie, ale také pro udržení důvěry veřejnosti v Policii České republiky jako profesionální a kompetentní instituci.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je objasnit recentní přístupy v profesní sebeobraně u příslušníků Policie České republiky, včetně užší specifikace vývoje neletálních prostředků Policie České republiky, které se používají v současné době. Pozornost je věnována zejména jejich praktickému využití v reálných služebních situacích a vlivu na bezpečnost příslušníků Policie České republiky i zákrokových osob. Ambicí hlavního cíle je rovněž zhodnotit, do jaké míry zmíněné prostředky přispívají k minimalizaci rizika zranění a k efektivnímu zvládnutí konfliktních situací.

Vedlejším cílem bakalářské práce je toliko empiricky detekovat a vyhodnotit recentní stav, výzvy a limity tréninkové přípravy příslušníků základních útvarů Policie České republiky. Realizované a následně vyhodnocované průzkumné šetření se tak empiricky zaměřuje na kvalitu, četnost a obsah výcviku profesní sebeobrany a na jeho připravenost reagovat na aktuální bezpečnostní hrozby. Získaná zjištění tak mohou sloužit jako podklad pro další rozvoj vzdělávacích a výcvikových programů v rámci Policie České republiky.

Obsahové vymezení bakalářské práce je koncipováno formou teoreticko-praxeologického vhledu, který v širší reflexi primárně objasňuje základní východiska a pojmosloví zkoumané a odborně orientované tematické oblasti odborně reflektující problematiku vzdělávání v rámci profesní sebeobrany příslušníků Policie České republiky, včetně užšího postžení vývoje výbroje a neletálních prostředků používaných v současné policejní praxi.

V empirické části bakalářské práce je realizováno kvantitativní empirické šetření a to formou dotazníkového průzkumu, které směřuje k zájmově oslovené kohortě respondentů, tj. k příslušníkům základních útvarů služby pořádkové policie a kde je zjišťováno jejich subjektivní vnímání ve vazbě ke zkoumané problematice. Pro sběr dat je realizován empirický průzkum založený na opatřených a následně vyhodnocovaných kvantitativních ukazatelích, kde je konkrétně je názorně a ilustrativně hodnocena četnost použití jednotlivých donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie České republiky v rámci určujícího období let 2021 a 2022. V tomto přehledu jsou demonstrovány kompletní kvantitativní (statistické) ukazatele faktického použití donucovacích prostředků ve vazbě k operačnímu prostoru Policie České republiky a fyzických napadení jejich příslušníků ze strany osob proti kterým bylo v rámci tzv. bezprostředních zásahů zakročováno. Názorně demonstrovány empirické ukazatele jsou

použita k identifikaci nejčastěji používaných donucovacích prostředků. V intencích empirických kontur bakalářské práce jsou tak originálně komparována výsledná průzkumná data za účelem avizovaných doporučení, vedoucích k možnému zefektivnění výcviku v rámci stávající profesní sebeobrany u příslušníků Policie České republiky.

2 Vývoj vzdělávání příslušníků Policie České republiky

Podle Tomka¹, je zákon o služebním poměru podmiňuje přijetí do řad Policie České republiky dosažením minimálně středoškolského vzdělání s maturitou, přičemž nově přichodzí příslušníci Policie České republiky nejprve absolvují základní odbornou přípravu zaměřenou na právní předpisy, taktické postupy a administrativní techniku.

Úspěšné složení služební zkoušky je nezbytné pro přechod služebního poměru z doby určité na dobu neurčitou. Kariéerní postup a zvyšování odborné kvalifikace příslušníků policie se realizuje prostřednictvím specializačních kurzů v rezortních vzdělávacích zařízeních, vysokoškolského studia na Policejní akademii České republiky či civilních vysokých školách, pravidelných služebních příprav zaměřených na udržení teoretických znalostí a praktických dovedností a prostřednictvím služebního hodnocení, kterému se každý příslušník policie v trvalém poměru podrobuje minimálně jednou za tři roky za účelem objektivního posouzení jeho profesních kvalit.²

Dynamický vývoj současné společnosti se výrazně promítá do proměn policejní práce, na které je nezbytné systematicky reagovat v rámci celého systému profesní přípravy příslušníků policie. V souvislosti s vývojem kriminality lze současně zaznamenat nárůst závažnosti a brutality trestné činnosti i rostoucí počet útoků směřujících proti příslušníkům policie, což klade zvýšené nároky na jejich odbornou, fyzickou i psychickou připravenost. Příslušníci policie se při výkonu služby stále častěji ocitají v situacích, které vyžadují použití zákonem stanovených donucovacích prostředků, přičemž jejich aplikace musí být nejen efektivní, ale především zákonná, přiměřená a odpovídající konkrétním okolnostem zásahu. Základním cílem profesní přípravy je proto rozvoj schopnosti příslušníků policie správně vyhodnotit situaci, zvolit adekvátní taktiku postupu a využít odpovídající prostředky v souladu s mírou hrozby. Úroveň fyzické připravenosti a osobních zkušeností příslušníků policie se přitom liší, neboť zatímco někteří se dlouhodobě věnují úpolovým sportům či bojovým uměním, jiní dané aktivity mimo službu neprovozují, přičemž společným jmenovatelem zůstává absolvování základní odborné přípravy, v jejímž rámci se všichni příslušníci policie seznamují s problematikou použití donucovacích prostředků. Některé systémy boje a sebeobran byly vytvořeny specificky pro potřeby bezpečnostních složek a reflektují reálné podmínky

---

¹ TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou po novele k 1.10. 2023*. 4. aktualizované vydání. Právo. Olomouc: Anag, 2023. s. 22.

² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Policejní akademie České republiky*. 1. Vydání. Praha: Policie České republiky – Policejní prezidium ČR, 2010. s. 72.

výkonu služby. Policie České republiky zároveň plní široké spektrum bezpečnostních úkolů prostřednictvím řady specializovaných útvarů, které se odlišují zaměřením činnosti, intenzitou výcviku, pracovním prostředím i materiálně-technickým vybavením, a proto není z hlediska efektivity vhodné uplatňovat jednotný výcvikový přístup napříč všemi složkami. Odlišné požadavky jsou kladeny na příslušníky policie zařazené v dopravní službě, hlídkové službě, pořádkových a zásahových jednotkách či u ochrany ústavních činitelů, přičemž každá z těchto složek vyžaduje specificky přizpůsobený výcvikový systém. Ten je zajišťován prostřednictvím aparátu instruktorů služební přípravy, jejichž metodická činnost vychází z konkrétních podmínek výkonu služby a jejichž hlavní úlohou je zajištění kontinuální návaznosti výcviku na znalosti a dovednosti získané v rámci základní odborné přípravy v souladu s konkrétním služebním zařazením příslušníka policie.³

Cílem profesní přípravy příslušníků policie musí být vytvoření takového výcvikového systému, který jim umožní efektivně zvládat co nejširší spektrum útoků s využitím omezeného počtu jednoduchých a univerzálních pohybových vzorců. Při koncepci tohoto systému je nezbytné zohlednit celou řadu faktorů, mezi něž patří fyzické, osobnostní a psychické předpoklady příslušníků policie, jeho aktuální úroveň odborné připravenosti, schopnost rychlého rozhodování a racionálního jednání v krizových situacích, stejně jako charakteristiky osoby, vůči níž záměr směřuje. Vzhledem k rozmanitosti možných typů útoků a s nimi související široké škále obranných technik hrozí v reálné situaci zpomalení reakce příslušníka policie v důsledku nutnosti volby konkrétního postupu. Výcvik k použití donucovacích prostředků proto musí být koncipován jako přehledný, logicky strukturovaný a snadno osvojitelný, neboť platí, že rychlé osvojení dovedností zvyšuje jejich dlouhodobou udržitelnost a praktickou použitelnost v reálných podmínkách výkonu služby. Schopnost příslušníků policie rychle zvládnout použití donucovacích prostředků dokládá srozumitelnost výcvikového systému a jeho praktickou použitelnost. Přestože významnou roli hrají individuální faktory, cílem základní odborné přípravy je zajistit dlouhodobé efektivní využívání získaných znalostí a dovedností prostřednictvím pravidelného upevňování a dalšího rozvoje v rámci služební přípravy realizované jednotlivými útvary Policie České republiky.⁴

---

³ Odbor vzdělávání, Ředitelství pro řízení lidských zdrojů. Příprava k použití donucovacích prostředků, vydalo Policejní prezidium České republiky. s. 7,9,10. Vedeno pod č.j.: PPR-2166-1/ČJ-2011-0099OP-OV.

⁴ Odbor vzdělávání, Ředitelství pro řízení lidských zdrojů. Příprava k použití donucovacích prostředků, vydalo Policejní prezidium České republiky. s 10,11. Vedeno pod č.j.: PPR-2166-1/ČJ-2011-0099OP-OV.

2.1 Tréninkové pomůcky pro nácvik donucovacích prostředků

Efektivní rozvoj dovedností příslušníků Policie České republiky v oblasti přípravy k použití donucovacích prostředků je do značné míry podmíněn realistickým pojetím výcviku, jehož klíčovým prvkem je přímý kontakt. Se zvyšující se intenzitou kontaktního výcviku si příslušníci policie nejen lépe uvědomují reálnou nebezpečnost útoků, jimž mohou být při výkonu služby vystaveni, ale zároveň získávají větší jistotu ve vlastní schopnost takové útoky zvládnout. Praxe ukazuje, že u řady příslušníků policie se v počátečních fázích výcviku objevují psychické bariéry, například obava z razantního použití donucovacích prostředků vůči figurantovi, byť je vybaven ochrannými pomůckami a jsou používány výhradně tréninkové prostředky. Uvedené bariéry je nezbytné cíleně odbourávat právě v rámci výcviku, kdy existuje dostatek času a prostoru pro korekci chyb, osvojení správných návyků a posílení sebedůvěry. Pokud by k překonání těchto limitů nedošlo v řízeném a bezpečném prostředí výcviku, mohlo by v reálných podmínkách výkonu služby dojít k selhání, jehož následky by mohly být závažné. Cílem výcviku je proto systematicky formovat sebevědomé a profesionálně připravené příslušníky policie, kteří si jsou vědomi svých možností i limitů. Pro realizaci takto koncipovaného, realisticky vedeného výcviku je nezbytné zařazení odpovídajících tréninkových a ochranných pomůcek. Kvalita a rozmanitost používaného vybavení významně přispívá k věrohodnosti modelových situací a tím i k lepší připravenosti příslušníků policie na reálný výkon služby. Čím kvalitnější a funkčnější pomůcky jsou do výcviku zapojeny, tím přesvědčivěji lze simulovat skutečné zábrokové situace a efektivněji rozvíjet praktické dovednosti příslušníků policie. V následující části práce budou představeny vybrané druhy tréninkových pomůcek, z nichž některé jsou již v praxi využívány, zatímco jiné představují potenciální prostředky vhodné k budoucímu zařazení do systému výcviku Policie České republiky.⁵

Cvičný slzotvorný prostředek: Tento výrobek má jednu velkou výhodu, je zcela shodný v rozměrech i ovládnání s ostrou verzí slzotvorného prostředku. Příslušníci policie tak mohou v průběhu pohybu vyzkoušet, jak je těžké zasáhnout obličej útočníka a jakou vzdálenost musí dodržet při použití dráždivé látky. Tento typ výcvikové pomůcky tak významně přispívá k nácviku správných postupů při použití donucovacího prostředku.⁶

---

⁵ Odbor vzdělávání, Ředitelství pro řízení lidských zdrojů. Příprava k použití donucovacích prostředků, vydalo Policejní prezidium České republiky. s. 12. Vedené pod č.j.: PPR-2166-1/ČJ-2011-0099OP-OV.

⁶ Odbor vzdělávání, Ředitelství pro řízení lidských zdrojů. *Příprava k použití donucovacích prostředků*, vydalo Policejní prezidium České republiky. s. 12 Vedené pod č.j.: PPR-2166-1/ČJ-2011-0099OP-OV.

Cvičný obušek: Cvičný obušek představuje měkkou tréninkovou repliku služebního teleskopického obušku, která odpovídá originálu z hlediska hmotnosti, délky a typu rukojeti, čímž umožňuje realistický nácvik manipulace a tasení. Je vybaven bezpečnostním prvkem ve formě našité části suchého zipu, který umožňuje jeho pevné uchycení k opasku a současně rychlé a plynulé tasení v souladu s reálnými postupy používanými při výkonu služby.⁷

Malé a velké lapy: Malé lapy jsou ideální pro cvičení úderů, kopů a útoků obuškem. Kromě toho mohou být také použity jako útočící ochranné rukavice, které minimalizují riziko zranění příslušníka policie při zásahu. To umožňuje příslušníkovi policie trénovat útoky, které jsou realistické, ale zároveň bezpečné. Velká lapa je zejména určena pro cvičení kopů. Díky své pevné vrstvě tlumící hmoty je možné do ní trénovat s maximálním nasazením.⁷

Ochranná helma s mříží: Použití ochranné helmy má dva hlavní přínosy. Prvním z nich je možnost provést přiměřený úder proti hlavě kolegy, s čímž může mít řada osob pochopitelný psychický problém. Druhým přínosem je získání pocitu, jaké to je dostat ránu. Ochranná helma umožňuje bezpečně provést přiměřený úder, ale zároveň přináší nepříjemný pocit, který si nositel helmy postupně osvojí. Tím je pak při reálném úderu méně překvapen.⁷

Boxerské rukavice: Zmíněná populární ochranná pomůcka je znovu velmi vhodná pro simulaci skutečných útoků na příslušníka policie. Slouží k posílení psychické odolnosti a snižování nebo odstranění strachu z fyzického střetu. Je doporučeno používat společně s boxerskými rukavicemi i helmu s ochrannou mříží, protože tímto způsobem se eliminuje riziko zranění nosu, úst a sluchového ústrojí.⁷

Cvičný nůž: Pro začátečníky je důležité, aby cvičný nůž byl dostatečně měkký. Tím je umožněno útočnickovi provádět bodání do různých částí těla, včetně tváře, bez obav ze zranění obránce v případě zásahu. Měkký materiál zároveň umožňuje realistický nácvik obranných technik při zachování vysoké míry bezpečnosti během výcviku. Použití takového cvičného prostředku přispívá k postupnému osvojení správných reakcí a ke snížení rizika vzniku úrazů v počátečních fázích výcviku.⁷

---

⁷ Odbor vzdělávání, Ředitelství pro řízení lidských zdrojů. *Příprava k použití donucovacích prostředků*, vydalo Policejní prezidium České republiky. s. 13. Vedeno pod č.j.: PPR-2166-1/ČJ-2011-0099OP-OV.

2.2 Donucovací prostředky

Podle Závazného pokynu policejního prezidenta č. 4/2009 (dále jen „ZPPP č. 4/2009“) je hlavním cílem tréninku použití donucovacích prostředků, včetně profesní sebeobran, systematické získávání, udržování a rozvoj nadstandardních znalostí a praktických dovedností v oblasti racionální obrany a útoku, včetně efektivního a zákonného používání přidělených donucovacích prostředků. Trénink je zaměřen na osvojení základních technických prvků, mezi něž patří zejména techniky pádů, chvatů, porazů a přehozů, tlaky na citlivá místa, pákové a znehybňující techniky, předváděcí a transportní postupy, údery a kopy, úhybné a přemísťovací techniky, obraty, kryty a další kombinované obranné a zákrokové prvky. Součástí výcviku je rovněž nácvik modelových situací odpovídajících reálným podmínkám výkonu služby, jako je obrana proti ozbrojenému pachateli, použití střelné zbraně jako úderového prostředku, zajištění pachatele pod hrozbou namířené střelné zbraně, taktické postupy při zákroku proti více osobám, řešení přesilových situací při zatýkání, překonávání pasivního odporu, nasazování a snímání pout, volba vhodných poutacích poloh a další postupy související se zajištěním bezpečnosti zakročujícího příslušníka Policie České republiky i dalších osob.⁸

Podle Matese⁹ slouží donucovací prostředky slouží k efektivnímu provedení služebního zákroku. Policejní zákrok představuje úkon zaměřený na vynucení právní povinnosti nebo ochranu práv za použití síly či její hrozby. Při jejich použití je nutné zohlednit charakter odporu osoby. Aktivní odpor představuje násilné bránění zákroku a při jeho intenzivním ohrožení, pokud nelze překonat vážný odpor jinak, může být krajní možností použití střelné zbraně. Pasivní odpor se projevuje odmítáním spolupráce bez použití násilí. Volba donucovacího prostředku musí být vždy přiměřená závažnosti ohroženého právního zájmu a individuálním okolnostem případu. Je třeba respektovat zásady nezbytnosti a proporcionality včetně ochrany základních práv a svobod. Pokud je příslušník policie obviněn ze špatného zacházení, stát je povinen zajistit účinné vyšetřování a postih odpovědných osob. Správná volba a použití donucovacích prostředků tak představuje klíčový prvek bezpečného a efektivního výkonu služby příslušníka Policie České republiky.

---

⁸ ZPPP (závazný pokyn policejního prezidenta) č. 4/2009, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009.

⁹ MATES, P. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. s. 231.

2.2.1 Donucovací prostředky podle zákona o Policii České republiky

Dle aplikace ustanovení § 52 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o Policii ČR**“). Donucovací prostředky jsou:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,
- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.¹⁰

---

¹⁰ *Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky: Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich; Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Vydání: sedmnácté. Edice kapesních zákonů. Praha: Armex Publishing, 2021. s. 36,37. ISBN 978-80-87451-77-9.*

Jak uvádí Mates¹¹, ustanovení § 53 „zákona o Policii ČR“ stanoví obecné podmínky použití donucovacích prostředků jako doplnění zásad policejní činnosti. Použití donucovacího prostředku je možné pouze v případě ohrožení bezpečnosti příslušníků Policie České republiky, jiné osoby nebo majetku či při ochraně veřejného pořádku. Pojem bezpečnost je v tomto kontextu třeba chápat konkrétně jako reálnou hrozbu útoku proti osobě nebo majetku. Příslušník Policie České republiky je při použití donucovacího prostředku povinen zohlednit intenzitu odporu osoby, který může být aktivní nebo pasivní, a vždy volí prostředek přiměřený cíli zákroku a individuálním okolnostem situace. Výzva k upuštění od protiprávního jednání je povinná a musí obsahovat upozornění, že při neuposlechnutí budou použity donucovací prostředky, s výjimkou situací, kdy by zdržení ohrozilo život nebo zdraví osob či umožnilo únik vozidla z místa. Zákon zároveň předpokládá možnost vzniku újmy osobě, která porušuje právní předpis, přičemž její rozsah musí být přiměřený povaze a nebezpečnosti protiprávního jednání. Při použití donucovacího prostředku musí příslušník policie dbát na nezbytnou obezřetnost, aby minimalizoval riziko újmy jiným osobám. Příslušník policie při rozhodování rovněž zvažuje zákonné hranice a možné následky protiprávního jednání a vyhodnocuje, zda je zásah nezbytný k dosažení zákonem stanoveného cíle. K rozhodnutí o použití donucovacího prostředku je nutné přistupovat individuálně s ohledem na všechny konkrétní okolnosti případu, aby byla zachována proporcionalita zásahu. V praxi to vyžaduje rychlé a přesné posouzení situace s cílem ochránit lidský život, zdraví a majetek a zároveň respektovat základní lidská práva.

2.3 Taktická příprava příslušníků Policie České republiky

V oblasti rozvoje taktických schopností je podle Závazného pokynu policejního prezidenta č. 4/2009 cílem přípravy osvojit si postupy umožňující zvládnání nebezpečných situací, které mohou při zákrocích proti pachatelům trestné činnosti a osobám podezřelým ze spáchání přestupku ohrozit život a zdraví zakročujících příslušníků Policie České republiky i dalších osob. Nedílnou součástí taktického výcviku je rovněž schopnost zvolit optimální postup vedoucí k efektivnímu, zákonnému a bezpečnému dosažení cíle zákroku s ohledem na konkrétní okolnosti situace. Z tohoto důvodu je v rámci přípravy realizován systematický nácvik základních taktických dovedností, mezi něž patří zejména postupy kontroly totožnosti a zjišťování relevantních informací, kontrola motorových vozidel při

---

¹¹ MATES, P. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. s. 237-239.

jejich zastavení, pohyb a krytí ve otevřeného prostoru, přístup k objektům, pohyb v uzavřených prostorech, zejména po chodbách a schodištích, vstup do objektů a jiných stavebních prostor, zastavování a pronásledování motorových vozidel i osob, odzbrojování a zneškodňování pachatelů, eskortní činnost, prohledávání objektů, jakož i provádění osobních a vozidlových prohlídek.¹²

2.4 Kondiční příprava příslušníků Policie České republiky

Cílem fyzické přípravy příslušníků Policie České republiky je udržovat a rozvíjet fyzické schopnosti nad úroveň běžné populace, zejména vytrvalost, sílu, rychlost, koordinaci a pohyblivost, což je nezbytné pro bezpečný a efektivní výkon služebních úkolů, které často zahrnují rychlé rozhodování, fyzickou zátěž a náročné zákroky. Způsobilost uchazečů je ověřována při vstupním výběrovém řízení a následně pravidelně kontrolována prostřednictvím stanovených fyzických prověrek, jejichž náročnost se může lišit mezi jednotlivými krajskými útvary. Trénink fyzické kondice není součástí pracovní doby, proto závisí především na individuální iniciativě příslušníků policie a jejich ochotě pravidelně se věnovat sportovním a kondičním aktivitám ve volném čase. Tento faktor významně ovlivňuje připravenost jednotlivců na fyzicky náročné zásahy a zákroky, a proto je součástí systematického přístupu k profesní přípravě také motivace k pravidelnému tréninku a vytváření vhodného prostředí, které podporuje dlouhodobé udržování fyzické zdatnosti.

Jak uvádí Dougherty¹³, fyzická příprava příslušníků policie slouží k rozvoji síly, vytrvalosti a specifické kondice potřebné pro efektivní zvládnutí fyzicky náročných úkolů. Současně posiluje mentální odolnost a schopnost překonávat únavu, čímž podporuje úspěšné zvládnutí stresových situací. Výcvik se primárně zaměřuje na cvičení s vlastní vahou a vhodné sportovní vybavení, zatímco náročné protahovací nebo akrobatické prvky jsou sekundární. Dobrá fyzická připravenost tak tvoří nezbytný předpoklad pro zvládnutí služebních zákroků a současně snižuje riziko selhání v náročných a stresových situacích. Její význam se proto neomezuje pouze na výkonové hledisko, ale úzce souvisí také s bezpečností příslušníka policie i ostatních zúčastněných osob.

---

¹² ZPPP (závazný pokyn policejního prezidenta) č. 4/2009, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009.

¹³ DOUGHERTY, M. J. *Sebeobrana: extrémní boj beze zbraní podle speciálních jednotek SAS*. Přeložil René SOUČEK. Praha: Grada Publishing, 2022. s. 241-242.

3 Teorie sebeobrany

Sebeobrana je sled úkonů, pomocí kterých se napadená osoba snaží zabránit útočnickovi ve způsobení možných tělesných zranění nebo jiných závažných škod. Sebeobranu lze provádět aktivně beze zbraně například pomocí chvatů, úderů nebo kopů, se zbraní například pistolí nebo nožem, nebo pasivně například útekem nebo zavoláním policie. Za sebeobranu již nelze považovat situaci, kdy napadený využije nepřiměřených prostředků. Například pokud se útočník vzdá a napadený i přesto pokračuje v útoku proti útočnickovi. Sebeobrana je soubor technik a dovedností, které slouží k obraně vlastní osoby před útokem nebo násilím. Sebeobrana se často učí v sebeobranných kurzech a zahrnuje fyzické techniky boje, psychologické dovednosti, prevenci situací ohrožení a právní povědomí o použití násilí v sebeobraně. Cílem sebeobrany je chránit sebe, své blízké a majetek před potenciálními nebezpečími a útoky.

Jak uvádí Matras¹⁴, systémy profesní sebeobrany vycházejí z principů tradičního japonského bojového umění jiu-jitsu, které klade důraz na efektivní využití pohybu, rovnováhy a techniky namísto hrubé síly. Základní zásadou sebeobrany není pasivní vyčkávání na útok protivníka, ale schopnost včas rozpoznat hrozbu a předejít jí aktivním obranným jednáním, jehož cílem je narušení útočnickovy rovnováhy, omezení jeho pohyblivosti a následné zneškodnění. Tento přístup umožňuje příslušníkovi Policie České republiky získat kontrolu nad situací v jejím počátečním stádiu a minimalizovat riziko eskalace násilí i možné újmy na zdraví. Účelem sebeobranného výcviku není pouze osvojení jednotlivých technik, ale komplexní rozvoj schopností nezbytných pro zvládání krizových a konfliktních situací. Důraz je kladen zejména na rozvoj psychických a kognitivních schopností, jako jsou postřeh, schopnost rychlé orientace v prostoru, rozhodnost a blesková reakce na měnící se podmínky zákroku. Nedílnou součástí je rovněž rozvoj pohybových dovedností, zejména rychlosti, obratnosti, koordinace a celkové tělesné zdatnosti. Vzájemné propojení mentální a fyzické složky výcviku vytváří předpoklady pro efektivní, zákonné a přiměřené použití sebeobranných technik v reálných podmínkách výkonu služby, kde je příslušník policie často nucen jednat pod časovým tlakem a ve vysoce stresujících situacích. Profesní sebeobrana tak představuje důležitou součást odborné připravenosti příslušníků Policie České republiky. Zároveň přispívá ke zvýšení jejich bezpečnosti při výkonu služby.

---

¹⁴ MATRAS, A. *Sebeobrana*. Praha: Naše vojsko, 1965. s. 5-6.

3.1 Osobní sebeobrana

Podle Náchodského¹⁵, osobní sebeobrana je primárně zaměřena na ochranu základních lidských práv, především života, zdraví a osobní integrity, a její principy jsou obecně aplikovatelné bez ohledu na věk, pohlaví, profesní zařazení či jiné individuální charakteristiky osoby. Výsledek řešení reálné sebeobrané situace, která je zpravidla spojena s bezprostředním ohrožením, je ovlivněn celou řadou vzájemně se prolínajících faktorů. Mezi základní determinanty průběhu a výsledku sebeobraného jednání lze zařadit zejména faktory psychologické, taktické a technické. Psychologický faktor spočívá ve schopnosti jedince udržet si psychickou stabilitu v extrémně stresující a ohrožující situaci. Zahrnuje schopnost zvládnout projevy strachu, úzkosti, paniky, hněvu či jiných intenzivních emocí, které mohou negativně ovlivnit vnímání situace, rozhodování i samotnou realizaci obranného jednání. Taktický faktor souvisí s dodržováním zásad účelného a racionálního chování, tedy se schopností zvolit správný postup odpovídající konkrétním okolnostem střetnutí. Jedná se zejména o umění správně se k nebezpečné situaci postavit, vhodně se v prostoru pohybovat, využívat krytí a přizpůsobit své jednání aktuálnímu vývoji situace. Technický faktor představuje vlastní fyzické řešení napadení prostřednictvím vhodného výběru a aplikace efektivních obranných technik, které umožňují odvrátit útok a získat kontrolu nad útočníkem. Vedle těchto základních faktorů je nezbytné zohlednit i další okolnosti, které mohou zásadním způsobem ovlivnit průběh i výsledek střetnutí. Patří sem například charakteristiky útočníka, přítomnost a typ použitých zbraní, časový rámec a délka konfliktu, denní doba a s ní související světelné podmínky, klimatické a povětrnostní vlivy, terénní podmínky, oblečení a obuv zúčastněných osob, přítomnost a chování okolních osob, případně kulturní či národnostní specifika. Dané faktory je nutné vnímat v jejich vzájemné souvislosti, neboť mohou významně ovlivnit jak taktické rozhodování, tak samotnou realizaci sebeobraných postupů. Některé z uvedených aspektů budou dále rozpracovány v následujících částech práce, zejména v souvislosti s taktickými postupy vedení střetného boje a sebeobrany. Z uvedeného vyplývá, že úspěšné zvládnutí sebeobrané situace závisí na komplexní připravenosti jedince ve všech uvedených oblastech. Důležitá je nejen fyzická zdatnost a osvojení technik, ale také schopnost rychlého rozhodování a psychická odolnost. Vzájemné propojení těchto faktorů vytváří předpoklady pro efektivní a bezpečné zvládnutí krizových situací.

---

¹⁵ NÁCHODSKÝ, Z. *Učebnice sebeobrany pro každého*. Praha: Futura, a. s., ve spolupráci s Victory, spol. s r. o., 1992. s. 47.

3.2 Sebeobrana žen

Jak uvádí Novák¹⁶, muž a žena se od sebe liší zejména v tělesné hmotnosti, fyzické síle, způsobech vnímání a identifikace situací i v cílech, které ovlivňují jejich jednání a celkové směřování. Zmíněné biologické a psychosociální rozdíly mají významný dopad na schopnost reagovat v krizových a konfliktních situacích. Z uvedených odlišností vyplývá, že žena je z hlediska fyzického řešení sebeobránných situací ve znevýhodněném postavení, a proto pro optimální zvládnutí těchto situací nemůže spoléhat výhradně na sílu, ale musí využívat jiné, efektivnější strategie sebeobrany. To zahrnuje například techniky, které maximalizují využití tělesné mechaniky a rovnováhy, nebo psychologické postupy vedoucí k odvedení pozornosti útočníka a zajištění úniku. Ženy mohou rovněž těžit z tréninku zaměřeného na rychlost, koordinaci a reakční schopnosti, které částečně vyrovnávají rozdíly ve fyzické síle. Efektivní sebeobrana tak vyžaduje kombinaci fyzických, technických a mentálních dovedností, přizpůsobených individuálním možnostem a specifickým situacím.

Matras¹⁷ poukazuje na to, že v posledních letech lze zaznamenat nárůst případů loupežných přepadení, pokusů o znásilnění a dalších trestných činů spojených s hrubým násilím. Oběťmi těchto skutků jsou ve většině případů ženy. Tento trend nelze považovat za náhodný, neboť ženy jsou v průměru fyzicky méně silné než muži, a proto mohou být pachateli vnímány jako snáze zranitelné cíle. V mnoha situacích nejsou schopny klást útočnickovi účinný fyzický odpor, zejména pokud je útok náhlý, nečekaný nebo pokud je pachatel výrazně silnější. Uvedené skutečnosti potvrzují závažnost problému a poukazují na nutnost systematické prevence, zvyšování osobní bezpečnosti, osvěty veřejnosti a důsledného postihu násilné trestné činnosti ze strany orgánů činných v trestním řízení.

Podle Náchodského¹⁸ je postavení ženy v České republice založeno na právní i faktické rovnoprávnosti s mužem. Daná rovnost představuje jeden ze základních principů demokratické společnosti a vytváří předpoklady pro plnohodnotné společenské uplatnění žen i naplňování jejich individuálních potřeb. Mezi klíčové garantované hodnoty patří zejména právo na ochranu a rozvoj zdraví, přístup ke vzdělání a možnost pracovního uplatnění. Uvedené skutečnosti jsou v současné společnosti považovány za samozřejmé, ačkoli historicky tomu tak nebylo a v řadě zemí světa tomu tak dosud není. Navzdory

---

¹⁶ NOVÁK, J. *Sebeobrana MS-1*. Praha: Alogodos, 2014. s. 498.

¹⁷ MATRAS, A. *Sebeobrana ženy*. Praha: Naše vojsko, 1968. s. 5.

¹⁸ NÁCHODSKÝ, Z. *Učebnice sebeobrany pro každého*. Praha: Futura, a. s., ve spolupráci s Victory, spol. s r. o., 1992. s. 306.

těmto právním a společenským zárukám se ženy v praxi stále poměrně často dostávají do situací, v nichž jsou vystaveny verbálnímu či fyzickému napadání. K těmto incidentům dochází jak v běžném osobním životě, tak i v souvislosti s výkonem jejich povolání. Útoky namířené proti osobní integritě ženy lze rozdělit do tří základních kategorií, které se však v konkrétních případech mohou vzájemně prolínat a kombinovat. Toto členění slouží především k lepšímu pochopení povahy jednotlivých forem jednání a k možnosti jejich systematického vyhodnocování z hlediska prevence i následné reakce.

1. **Útoky formou obtěžování**, které zahrnují verbální napadání, ponižující či provokativní chování a nevyžádaný fyzický kontakt, jenž zpravidla nedosahuje intenzity bezprostředního a závažného ohrožení života nebo zdraví. Typickými projevy jsou například nepatřičné dotyky, pokusy o líbání, sexuálně laděné poznámky či jiné nevhodné projevy, které však mohou mít výrazný negativní dopad na psychickou pohodu oběti.
2. **Útoky vedené jako přímé ohrožování**, při nichž je žena vystavena fyzickému násilí nebo jeho hrozbě s cílem způsobit bolest, zastrašit ji, získat majetkový prospěch nebo se dopustit sexuálně motivovaného trestného činu. Uvedené útoky představují vysoké riziko pro zdraví a život oběti a vyžadují okamžitou a adekvátní reakci ze strany bezpečnostních složek.
3. **Útoky související s výkonem povolání**, k nimž dochází v rámci profesní činnosti ženy, zejména v povoláních spojených s kontaktem s veřejností, autoritou nebo řešením konfliktních situací. V těchto případech bývá napadána především lidská důstojnost a čest, avšak nezřídka dochází i k ohrožení zdraví či života v souvislosti s plněním pracovních povinností.

Ve všech uvedených případech se jedná o závažné zásahy do základních práv a svobod ženy, které mají nejen individuální, ale i širší společenský dopad. Zmíněné skutečnosti podtrhují nutnost systematické prevence, dostatečné právní ochrany, odborné přípravy odpovědných složek a zvýšené společenské pozornosti věnované problematice ochrany osobní integrity.

3.3 Profesionální sebeobrana

Z výkladu Náchodského¹⁹ vyplývá, že profesionální sebeobrana zahrnuje i schopnost situaci rychle vyhodnotit a adekvátně na ni zareagovat tak, aby se minimalizovalo riziko zranění nebo jiné újmy. Je důležité, aby zaměstnanci prošli školením v oblasti profesionální sebeobrany a měli možnost pravidelně aktualizovat své dovednosti. Tuto skupinu technik je možné charakterizovat jako technické prvky racionální obrany a útoku, jimiž je prováděno tzv. donucení. Z pohybově technického hlediska existuje celá řada více i méně účinných a vhodných variant těchto technických prvků. Po dlouhodobém ověřování a výběru byly do této publikace zařazeny ty techniky, které se jeví jako nejvhodnější, a z hlediska své jednoduchosti, účinnosti a možnosti dalšího využití v profesní činnosti, například u příslušníků policie nebo celní správy. Podmínky, za kterých jsou k tomu oprávněné osoby dané techniky použít, jsou specifikovány. Obecně lze říci, že jde o případy, kdy je třeba dokončit ve veřejném zájmu zákroky proti osobám, které kladou odpor nebo ohrožují příslušníky policie výše uvedených profesí při plnění jejich povinností, daných jim obecně závaznými právními normami, předpisy a nařízeními.

Podle Konečného²⁰ Policie v rámci profesní sebeobrany využívá široké spektrum bojových umění a sebeobránných systémů. Jedním z nich je jiu-jitsu, které představuje komplexní a univerzální systém obrany. Tento systém zahrnuje techniky obrany a protiútoky prováděné jak beze zbraně, tak v odůvodněných případech se zbraní, a to proti neozbrojenému i ozbrojenému útočníkovi. Jiu-jitsu vychází z přirozených zákonitostí lidského těla a biomechaniky pohybu a klade důraz na efektivní využití síly, rovnováhy a momentu překvapení, což umožňuje účinnou obranu i proti fyzicky silnějším protivníkovi.

V návaznosti na uvedené principy profesní sebeobrany a zákrokových postupů Policie České republiky je výkon služebních zákroků příslušníků policie řízen souborem základních zásad, které vymezují zákonné, odborné i etické rámce jeho jednání. Klíčovou je zásada legality, jež ukládá příslušníkovi policie povinnost provést služební zákrok při plnění služebních úkolů nebo v případě, kdy je osoba přistižena při páchání trestného činu či přestupku. Zásada oportunity současně poskytuje příslušníkovi policie prostor k

---

¹⁹ NÁCHODSKÝ, Z. *Učebnice sebeobrany pro každého*. Praha: Futura, a. s., ve spolupráci s Victory, spol. s r. o., 1992. s. 213.

²⁰ KONEČNÝ, A. *Slovník sebeobrany ji-jitsu: netradiční učebnice systému univerzální sebeobrany JI-JITSU*. Olomouc: Votobia, 2000. s. 36.

odbornému uvážení, kdy a jakým způsobem zákrok provést, s ohledem na konkrétní situaci, její okolnosti a aktuální podmínky na místě. Nedílnou součástí výkonu služby je rovněž zásada rychlosti a rozhodnosti, která vyžaduje neodkladné dostavení se na místo události a přijetí nezbytných opatření k ochraně zákonem chráněných práv a svobod. Při samotném zákroku je příslušník policie vázán zásadou přiměřenosti, podle níž smí do základních práv a svobod osob zasahovat pouze v rozsahu nezbytném k dosažení zákonného cíle, což má zásadní význam zejména při použití donucovacích prostředků. Výkon policejní činnosti je omezen zásadou subsidiarity, která stanoví povinnost nezasahovat do působnosti jiných příslušných orgánů, pokud to není nezbytné nebo zákonem výslovně stanoveno.

3.4 Krajní nouze a nutná obrana

U obou institutů je společným cílem ochrana zájmů společnosti i jednotlivce před protiprávním nebo nebezpečným jednáním, avšak krajní nouze a nutná obrana nastávají za odlišných podmínek a v rozdílných typových situacích. Každý z těchto institutů reaguje na jiný druh ohrožení a je založen na odlišných právních předpokladech, které je nutné při jejich aplikaci důsledně rozlišovat. Oba instituty jsou zakotveny v obecné části trestního zákoníku, konkrétně v ustanoveních § 28 a § 29, a představují významné okolnosti vylučující protiprávnost činu. Jejich správné posouzení má zásadní význam nejen z hlediska trestní odpovědnosti jednotlivce, ale také pro praxi orgánů činných v trestním řízení, zejména při hodnocení oprávněnosti zásahu a přiměřenosti použitého jednání v konkrétní situaci. Navíc umožňují jasně rozlišit, kdy je zásah jednotlivce proti hrozícímu nebezpečí právně ospravedlněný, a tím předcházet nesprávnému trestnímu stíhání. V praxi poskytují rámec pro posouzení adekvátní reakce a napomáhají udržení rovnováhy mezi ochranou jednotlivce a respektem k právnímu řádu. Znalost těchto institutů je proto nezbytná nejen pro právní posouzení konkrétní situace, ale také pro správné a zákonné jednání v praxi. Příslušníci Policie České republiky musí být schopni dané rozdíly rychle vyhodnotit a přizpůsobit jim své jednání. Správná aplikace těchto principů přispívá k ochraně práv všech zúčastněných osob a k posílení důvěry veřejnosti v činnost policie.²¹

---

²¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník – § 28 Krajní nouze, § 29 Nutná obrana. In: Podnikatel.cz [online]. © 2024. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-40-2009-sb-trestni-zakonik/> [cit. 2025-03-08].

3.4.1 § 28 Krajn  nouze

Jak uvádí Jel nek²², krajní nouze, vymezen v § 28 odst. 1 trestn ho zákoníku, je v rámci okolností vylučujících protiprávnost chápána jako nejširší a nejzákladnější prvn  institut, kter  se uplatňuje v situacích, kdy lze bezprostředn  ohrožený zájem chrn n  právním rdem zachovat pouze za cenu zásahu do jiného, rovněž prvn  chráněného zájmu, p r padn  kdy splnění jedn  prvn  povinnosti nevyhnuteln  vede k porušení povinnosti jin . Stav krajní nouze je vyvolán reln m a bezprostředn  hrozícím nebezpečím, kter  ohrožuje zájmy chrn n  zákonem č. 40/2009 Sb., trestn m zákoníkem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestn  zákoník“), p r čemž toto nebezpečí může vzniknout působením p rodn ch sil, lidskou činností nebo jejich kombinací. Podstatn  je, že hrozba musí být konkr tn  a aktuln , tedy takov, u n ž lze d vodn  očekávat vznik škodlivého následku v krtk m časov m horizontu v důsledku jíž probíhajícího nebo bezprostředn  navazujícího skutkového děje. Podmínky jednání v krajní nouzi jsou vymezeny v § 28 odst. 2 trestn ho zákoníku, kter  zdůrazňuje v jimečn  charakter tohoto institutu p střednictv m zásad subsidiarity a proporcionality. Jednání v krajní nouzi je p pustn  pouze tehdy, pokud nebylo mořn  bezprostředn  hrozící nebezpečí za dan ch okolností odvrt t jin m, méně zat řuj c m způsobem, coř vyjadřuje zásadu subsidiarity a potvrzuje, že k ob tovan  jednoho právem chráněného zájmu lze p stoupit pouze jako k poslednímu řešen . Současn  platí pořadavek proporcionality, podle něhož újma zp soben p  odvracení nebezpečí nesmí být stejn ani zvařn jš  než újma hrozící, p r čemž ob tovan  prvn  zájem musí být niřš  hodnoty než zájem chrn n . Krajn  nouze se neuplatní v p r padech, kdy je osoba povinna nebezpečí snášet z důvodu výkonu svého povolání, nap r klad u p r sluřn k  policie, hasičů nebo zdravotnických pracovníků, p r čemž i v těchto p r padech je vřdy nutné posoudit konkr tn  okolnosti situace.

P r kladem krajní nouze je situace, kdy osoba rozbije okno u vozidla, aby vyprostila d t uvnitř a ochránila jeho život, přestože dořlo k pořkozen  cizího majetku, protože jednání bylo jedin m mořn m odvracen m bezprostředního nebezpečí. V takov m p r pad  je zřejm , že ochrana života a zdraví m vřš  hodnotu než ochrana majetku. Tento p r klad zároveň ukazuje, že při posuzování krajní nouze je vřdy nutn  pečliv  hodnotit konkr tn  okolnosti situace a poměřovat význam chráněných zájmů.

---

²² JELÍNEK, J. *Trestn  právo hmotn : obecn  ast, zvlstn   ast*. Vyd. 2. Student. Praha: Leges, 2010. s. 243.

3.4.2 § 29 Nutná obrana

Jak uvádí Jelínek²³, nutná obrana podle § 29 odst. 1 trestního zákoníku představuje oprávněné jednání směřující k odvrácení přímo hrozícího nebo trvajícím útoku proti zájmům chráněným trestním zákonem, zejména proti životu, zdraví, svobodě nebo majetku. Takové jednání je beztrestné a zároveň vylučuje protiprávnost. Na rozdíl od krajní nouze jde o střet práva s bezprávím, kdy obrana směřuje proti úmyslnému protiprávnímu jednání útočnicka a její následky dopadají pouze na něj. Obrana je přípustná již při bezprostřední hrozbě útoku a trvá po celou dobu jeho trvání. Napadený není povinen volit nejmírnější prostředky, nesmí však jít o obranu zcela zjevně nepřiměřenou. Přiměřenost se posuzuje podle intenzity útoku a obrany, závažnosti hrožících a způsobených následků a principu proporcionality. Vybočení z mezí nutné obrany může mít podobu intenzivního excesu, kdy obrana překročí potřebnou míru, nebo extenzivního excesu, kdy k obraně dojde předčasně nebo až po skončení útoku. Zvláštním případem jsou automatická obranná zařízení, jejichž použití je přípustné pouze tehdy, pokud zasáhnou útočnicka přímo v okamžiku útoku; za případné nedbalostní škody odpovídá osoba, která je instalovala a provozuje.

Typickým příkladem nutné obrany je situace, kdy je osoba na ulici fyzicky napadena agresorem pěstmi. Napadený útočnicka odstrčí, srazí na zem a krátce znehybní do příjezdu policie. I když útočnick utrpí lehké zranění, jednání napadeného je nutná obrana, protože směřovalo k odvrácení bezprostředního útoku a nebylo zjevně nepřiměřené.

3.4.3 Odlišnosti nutné obrany od krajní nouze

Nutná obrana a krajní nouze se liší především v podmínkách jejich použití. Nutná obrana směřuje proti útočnickovi a není vázána zásadou subsidiarity ani přísnou proporcionalitou, nesmí však být zcela zjevně nepřiměřená. Naproti tomu krajní nouze se vztahuje k odvrácení obecného nebezpečí a je posuzována přísněji, zejména s důrazem na subsidiaritu a proporcionalitu, tedy volbu nejšetrnějšího prostředku a porovnání závažnosti zájmů.²⁴

---

²³ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. Vyd. 2. Student. Praha: Leges. 2010. s. 250.

²⁴ Nutná obrana, krajní nouze a okolnosti vylučující protiprávnost činu. *Trestniadvokati.cz* [online]. Aktualizace 01.09.2025. Dostupné z: <https://trestniadvokati.cz/faq/nutna-obrana-krajni-nouze-a-okolnosti-vylucujici-protipravnost-cinu/>[cit. 2025-12-28].

4 Výzbroj a výstroj příslušníků Policie České republiky

Jak uvádí Hrinko²⁵, historie výzbroje a výstroje pořádkové policie v České republice se vyvíjela spolu s organizačními změnami sboru. V období prvorepublikového četnictva byla standardem vojensky organizovaná uniforma, která symbolizovala disciplínu a profesionalitu. Po druhé světové válce, v rámci Sboru národní bezpečnosti, měli příslušníci pořádkové služby služební stejnokroj zelené barvy, který doplňoval vojenský charakter a jednotný vzhled sboru. Po roce 1989 a vzniku Policie České republiky se výstroj modernizovala, začaly se využívat nové materiály a technologie, zaváděla se výpočetní technika pro operativní řízení a postupně se rozšiřovala specializovaná výstroj pro zásahové a pořádkové jednotky. V rámci rozvoje jednotek po roce 2000 byl kladen důraz na vybavení pro zásahové situace, jízdní policii, železniční policii, kynologii, hipologii a policejní potápění, s důrazem na bezpečnost, funkčnost a mobilitu příslušníků policie při plnění služebních úkolů.

Podle Gregora²⁶, vývoj výstroje a materiálně-technického zabezpečení služby pořádkové policie byl po roce 2010 ovlivněn úspornými opatřeními. V této době došlo k omezení některých specializovaných výcvikových středisek, včetně kynologie a hipologie, což mělo dopad na vybavení a logistickou podporu těchto jednotek. Po roce 2013 se situace postupně stabilizovala a materiálně-technické zabezpečení se začalo obnovovat a modernizovat, aby byla zajištěna efektivní činnost pořádkových jednotek a jejich připravenost pro zásahové a specializované operace.

Policie České republiky je vybavena moderními technologiemi a prostředky, které vyhovují jejím operačním potřebám a zajišťují veřejný pořádek a bezpečnost. Následují některé klíčové aspekty výzbroje a výstroje Policie v České republice. Uvedené prostředky jsou průběžně modernizovány s ohledem na vývoj bezpečnostních hrozeb a nové poznatky z oblasti taktiky a ochrany zdraví příslušníků policie. Současně je kladen důraz na jejich ergonomie, spolehlivost a soulad s platnou legislativou i mezinárodními standardy.

---

²⁵ HRINKO, M. a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2020. s. 67–68.

²⁶ GREGOR, M. *Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918*. Praha: Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR, 2017. s. 78.

4.1 Výzbroj příslušníků Policie České republiky

Tureček²⁷ poukazuje na to, že Policie České republiky používá různé typy služebních zbraní, včetně pistolí, samopalů a pušek. Příkladem služební zbraně je pistole CZ 75. CZ 75 je samonabíjecí pistole z produkce České zbrojovky Uherský Brod, původně zkonstruovaná pro ráži 9 mm Luger. Pistolí je vyzbrojena řada ozbrojených složek po celém světě, avšak do československých ozbrojených sil v době svého vzniku přijata nebyla z důvodu tehdy nevyhovující ráže, neboť armády Varšavské smlouvy používaly převážně ráži 7,62 mm. Její modernizovaná verze CZ 75D Compact byla zavedena do výzbroje Policie České republiky až v roce 2001.

Kromě pistolí jsou v některých případech používány také dlouhé zbraně, jako jsou samopaly nebo pušky. Příkladem je Heckler & Koch MP5 (Maschinenpistole 5), samopal ráže 9 × 19 mm Parabellum vyvinutý v 60. letech ve zbrojovce Heckler & Koch v německém městě Oberndorf am Neckar. MP5 patří mezi nejrozšířenější samopaly na světě a byl zaveden do výzbroje ozbrojených a bezpečnostních složek přibližně ve 40 zemích. V Severní Americe byl ve velké míře používán jednotkami SWAT, i když je v 21. století postupně nahrazován modernějšími variantami pušek systému M16. Zbraň může být vybavena pevnou, sklopnou nebo vysouvací pažbou. Hlavní výhodou zbraně je její kompaktnost a vysoká přesnost. Používá závěr uzamčený uzamykacími válečky, který zajišťuje vysokou spolehlivost, avšak zároveň zvyšuje výrobní náročnost a cenu zbraně. Tuto zbraň využívají také některé české a slovenské speciální jednotky.

Součástí výzbroje jsou také neletální prostředky. Policie má k dispozici například teleskopické obušky, pepřové spreje nebo zařízení TASER. Uvedené prostředky slouží k zajištění kontroly nad agresivními osobami a k minimalizaci rizika vážného zranění jak pro příslušníky policie, tak pro zasažené osoby. Využívají se zejména v situacích, kdy použití palné zbraně není nezbytné, ale je třeba účinně a rychle zastavit agresivní jednání. Význam neletálních prostředků v současné policejní praxi postupně roste, a to zejména s ohledem na požadavek přiměřenosti zákroku a ochranu zdraví všech zúčastněných osob. Jejich použití umožňuje příslušníkům policie reagovat na nebezpečné situace účinně, aniž by bylo nutné okamžitě přistupovat k použití střelné zbraně. Výhodou těchto prostředků je především možnost odstupňovaného použití síly podle intenzity odporu nebo agresivního jednání pachatele.

---

²⁷ TUREČEK, J. *Policejní technika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. s. 43.

4.2 Výstroj příslušníků Policie České republiky

Uniforma: Příslušníci Policie České republiky nosí uniformy, které jsou navrženy tak, aby splňovaly jak funkční, tak i identifikační účel. Uniforma umožňuje snadnou rozpoznatelnost příslušníka policie veřejností a zároveň poskytuje potřebný komfort při výkonu služby. Součástí uniformy jsou zpravidla kombinézy, blůzy, kalhoty, opasky, služební obuv a pokrývka hlavy.²⁸

Ochranné prostředky: Policie využívá řadu ochranných prostředků, jejichž cílem je zajistit bezpečnost příslušníků policie při výkonu služby. Mezi nejdůležitější patří neprůstřelné vesty, které chrání životně důležité orgány, a ochranné přilby používané zejména při zásazích proti ozbrojenému pachateli. Další ochranné vybavení může zahrnovat chrániče končetin, štíty, rukavice, přilby a brýle.²⁸

Komunikační zařízení: Efektivní komunikace je pro práci policie klíčová. Příslušníci policie jsou proto vybaveni moderními komunikačními prostředky, jako jsou radiostanice a mobilní telefony. Uvedená zařízení umožňují rychlou výměnu informací mezi jednotlivými hlídkami i operačními středisky. Díky spolehlivé komunikaci mohou příslušníci policie rychle reagovat na mimořádné události a koordinovat své postupy při zásazích.²⁸

Technologické prostředky: Moderní policie stále více využívá pokročilé technologické prostředky. Mezi ně patří například kamerové systémy, osobní kamery příslušníků policie, drony nebo systémy pro analýzu dat. Dané technologie pomáhají při dokumentaci zásahů, prevenci kriminality i při vyšetřování trestné činnosti. Zároveň přispívají ke zvýšení bezpečnosti příslušníků policie i veřejnosti a ke zkvalitnění výkonu policejní služby.²⁸

Další vybavení: Kromě osobní výstroje mají příslušníci policie k dispozici také další vybavení nezbytné pro výkon služby. Patří sem služební vozidla, motocykly, čtyřkolky nebo jiná speciální technika, která umožňuje efektivní pohyb v terénu i ve městě. Toto vybavení zvyšuje akceschopnost policie a umožňuje rychlé přesuny na místa událostí. Vozidla a technika jsou přitom vybavena světelnými výstražnými zařízeními s modrou a červenou barvou pro zajištění bezpečného a rychlého průjezdu.²⁸

---

²⁸ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Policie České republiky*. 1. Vydání. Praha: Policie České republiky – Policejní prezidium ČR, 2010. s. 5-9.

4.3 Uspořádání výzbroje a výstroje na služebním opasku

Rozmístění výzbroje a výstroje na služebním opasku příslušníků policie je navrženo na základě ergonomických zásad, četnosti použití jednotlivých prostředků a jejich taktické návaznosti při služebním zákroku. Koncepce vychází z potřeb praváka, přičemž u leváků je uspořádání řešeno zrcadlově. Pravá strana opasku je vyhrazena prostředkům určeným k okamžitému a dynamickému použití, zatímco levá strana slouží k nesení vybavení, jehož nasazení zpravidla nevyžaduje bezprostřední reakci. V přední části pravé strany je umístěn slzotvorný prostředek jako donucovací prostředek s nejnižší mírou intenzity, umožňující rychlé řešení méně závažných situací. Na něj navazuje teleskopický obušek, který představuje účinnější variantu fyzického zákroku. Toto pořadí podporuje plynulý přechod mezi jednotlivými stupni donucení v závislosti na vyhodnocení rizikovosti situace. Dále směrem dozadu je umístěna služební střelná zbraň, určená k řešení krajních a život ohrožujících situací. Uspořádání výzbroje na pravé straně současně umožňuje příslušníkovi policie chránit výstroj odkloněním pravého boku od pachatele a bezpečně tasit zbraň dominantní rukou, zatímco levá ruka může sloužit ke kontrole vzdálenosti či k obraně. Na levé straně opasku se nacházejí služební pouta, jejichž poloha umožňuje snadné použití oběma rukama a zároveň neomezuje příslušníka policie při sezení ve služebním vozidle. Za nimi je umístěno pouzdro s náhradním zásobníkem, které je tvarově uzpůsobeno tak, aby bylo možné jeho rychlé rozpoznání hmatem bez nutnosti zrakové kontroly, a to i nedominantní rukou. Následuje výkonná svítidla, brašna s administrativními a ochrannými prostředky, jako jsou služební bloky, jednorázové rukavice či základní zdravotnický materiál, a v zadní části opasku může být umístěna radiostanice. Takto koncipované rozmístění výzbroje a výstroje zajišťuje logickou posloupnost donucovacích prostředků podle jejich intenzity, zvyšuje bezpečnost příslušníků policie při zákroku a současně respektuje ergonomii, vyvážení hmotnosti a praktické nároky výkonu služby. Zároveň přispívá k automatizaci pohybů při stresových situacích a minimalizuje riziko chybného nebo opožděného použití jednotlivých prostředků. V konečném důsledku tak podporuje efektivní, bezpečný a profesionální výkon policejní činnosti. Zároveň toto uspořádání umožňuje rychlou orientaci v jednotlivých prostředcích i v podmínkách snížené viditelnosti nebo zvýšeného stresu. Správné rozmístění výzbroje a výstroje tak významně přispívá k efektivitě zákroku a snižuje riziko pochybení při použití donucovacích prostředků.²⁹

---

²⁹ Odbor vzdělávání, Ředitelství pro řízení lidských zdrojů. *Příprava k použití donucovacích prostředků*, vydalo Policejní prezidium České republiky, s. 42. Vedeno pod č.j.: PPR-2166-1/ČJ-2011-0099OP-OV.

5 Neletální zbraně

Podle Novotného³⁰, neletální zbraně, označované také jako nesmrtící zbraně, jsou prostředky, jejichž primárním účelem není protivníka usmrtit, ale dočasně vyřadit z boje, aniž by způsobila smrt nebo trvalé zranění. Zmíněné zbraně jsou často používány v policejních a vojenských složkách s cílem minimalizovat riziko pro civilisty a snížit smrtelné následky. Neletální zbraně mohou být efektivní při zvládnutí veřejného pořádku a v situacích, kde je potřeba snížit riziko ztrát na životech, nicméně je důležité je používat s opatrností, protože i zmíněné prostředky mohou způsobit vážná zranění nebo smrt, pokud jsou použity nevhodně nebo v extrémních podmínkách.

5.1 Slzné plyny

Novotný³¹ poukazuje na to, že v minulosti, v období bývalého Československa, orgány Veřejné bezpečnosti nejčastěji používaly kapesní aerosolový slzotvorný rozstřikovač tzv. KASR. Používal se na vzdálenost 0,6 m až 1,2 m. Nedoporučovalo se jej používat ve veřejných místnostech, hromadných prostředcích a jiných uzavřených prostorech, kde by mohlo dojít k zasažení nezúčastněných osob včetně příslušníků Policie České republiky. V současné době se používá sprejová svítilna Police Tornado (obranný sprej se svítilnou). Police Tornado představuje novou kategorii obranných sprejů. Klasický obranný sprej byl doplněn o světlo v podobě super svítivé bílé LED diody. Většina kritických situací, při kterých se lidé brání obranným sprejem, se odehrává především za tmy. Je nepraktické nést v jedné ruce svítilnu a ve druhé sprej. Navíc je velmi problematické v kritické situaci koordinovat pohyby obou rukou. Přitom je nutné při obraně dostatečně přesně zacílit sprej na obličej útočníka, a svítilna by proto měla svítit na místo dopadu dráždivé látky. U sprejových svítilen lze světlo i sprej ovládat jednou rukou a druhou ruku využít pro lepší obranu. Kužel dopadajícího světla umožňuje přesné zamíření na cíl. Tuto sprejovou svítilnu lze používat jako běžnou svítilnu. V případě nebezpečí se lze pouhým stiskem prstu začít bránit. Ostrý paprsek světla osvětlí tvář útočníka a zároveň jej oslní. Chemické složení nehořlavé náplně spreje odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na pepřové spreje používané u policejních složek (certifikace podle německé normy). Výstřik má charakter paprsku, a proto je méně náchylný na rozptýlení při případném mírném větru. Dostřik je cca 4 m. Pepřové spreje

---

³⁰ NOVOTNÝ, T. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Universum (Euromedia Group). Praha: Euromedia Group, 2021. s. 20.

³¹ NOVOTNÝ, T. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Universum (Euromedia Group). Praha: Euromedia Group, 2021. s. 90-93.

jsou v současnosti nejvyužívanější skupinou chemických prostředků (účinnou látkou je zde kapsaicin, alkaloid obsažený v chilli papričkách). Kromě policejního využití jsou účinné jako sebeobrané prostředky. Mají mnoho výhod, ale také několik nevýhod. Hlavní výhody pepřových sprejů spočívají v tom, že jsou použitelné na dálku, při správném použití velmi účinné a nezpůsobují trvalé následky. Hlavní nevýhodou obranných sprejů může být skutečnost, že zasažená osoba není paralyzována stoprocentně, a i po zasažení očí a sliznic může dál pokračovat v započatém útoku, a dokonce jej po takovémto podráždění dále stupňovat. Na druhou stranu dokáží poskytnout bránící se osobě drahocenný čas na nutnou reakci protiútok či útěk.

5.2 Fyzické zbraně

Jak uvádí Hrinko³², pod pojem fyzické zbraně lze zařadit prostředky určené k vedení tupých úderů a k přímému fyzickému působení na protivníka. Jedná se zejména o různé typy služebních obušků, včetně klasických pevných obušků, tonf, teleskopických obušků a distančních tyčí. Dané prostředky jsou využívány především k odvrácení útoku, k vytvoření bezpečné vzdálenosti od útočníka a k získání kontroly nad jeho pohybem. Jejich použití je založeno na principu přiměřenosti a stupňování donucovacích prostředků, přičemž vyžaduje odpovídající odbornou přípravu a znalost technik, aby bylo minimalizováno riziko zranění a zajištěna bezpečnost jak příslušníka policie, tak dotčené osoby.

Z výkladu Novotného³³ vyplývá, že obušek představuje standardní donucovací prostředek, který je příslušník policie oprávněn použít za zákonem stanovených podmínek, a v určitých situacích patří k nejúčinnějším nástrojům k prosazení zákroku. Zároveň se jedná o prostředek, který je v civilním sektoru volně dostupný osobám starším 18 let a může sloužit jako efektivní prostředek sebeobrany. V činnosti bezpečnostních složek je obušek využíván zejména k překonání aktivního odporu osoby, která se brání splnění zákonných povinností, případně k obraně příslušníků policie proti bezprostřednímu fyzickému útoku. Použití specifických typů obušků, zejména obušků s příčnou rukojetí (tonfa) a teleskopických obušků, vyžaduje odpovídající odborný výcvik a znalost správných technik zacházení. Obušek je určen k vedení úderů na méně zranitelná místa lidského těla, kde nehrozí bezprostřední ohrožení životně důležitých

---

³² HRINKO, M. a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2020. s. 32.

³³ NOVOTNÝ, T. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Universum (Euromedia Group). Praha: Euromedia Group, 2021. s. 21.

orgánů. V souladu se zásadou přiměřenosti a bezpečnosti je při jeho použití přísně zakázáno směřovat údery na hlavu, krk, oblast srdce, břicho, ledviny a genitálie. Cílem použití tohoto donucovacího prostředku není způsobení vážného zranění, ale efektivní ukončení protiprávního jednání při minimalizaci zdravotních rizik.

V současné době je nejrozšířenějším typem služebního obušku teleskopický obušek, klasifikovaný jako ruční neletální úderná zbraň. Je určen jak k sebeobraně civilních osob, tak jako donucovací a obranný prostředek příslušníků ozbrojených bezpečnostních složek. Konstrukčně se skládá zpravidla ze tří ocelových trubic zasunutých do sebe, které se rozkládají prudkým švihnutím díky frikční aretaci a skládají řízeným úderem kolmo k pevnému povrchu. Obušek je zakončen ocelovou hlavicí a rukojetí s protiskluzovým povrchem a pojistnou koncovkou. Mezi jeho hlavní přednosti patří široká dostupnost, variabilita provedení, cenová dostupnost a možnost diskrétního nošení na služebním opasku či ve vozidle. Současně je však třeba zdůraznit, že se jedná o vysoce účinný donucovací prostředek, jehož neodborné použití může vést k vážným až fatálním zraněním. Z těchto důvodů je kladen důraz na odborný výcvik, dodržování zásad přiměřenosti a přesně vymezené zásahové zóny, aby bylo dosaženo efektivního řešení situace při maximální ochraně zdraví všech zúčastněných osob.

5.3 Vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně

Podle Hrinka³⁴, se jedná o prostředky, které jsou vzhledem ke své technické konstrukci Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva klasifikovány jako střelné zbraně, přestože jsou současně považovány za prostředky neletálního charakteru. Uvedené prostředky využívají k zasažení cíle vrhací nebo vystřelovaný projektil, jehož účelem není usmrcení, ale dočasné omezení schopnosti dalšího agresivního jednání. Jejich použití je podmíněno dodržováním zákonných zásad přiměřenosti a nezbytnosti a zpravidla podléhá přísným pravidlům výcviku a evidence.

Novotný³⁵ uvádí, že v současné době mají policejní sbory k dispozici široké spektrum moderních a vysoce účinných neletálních donucovacích prostředků, které jsou využívány k řešení vysoce rizikových situací při minimalizaci následků na zdraví osob. Mezi uvedené prostředky patří například projektilový systém FN 303, která je určena k

---

³⁴ HRINKO, M. a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2020. s. 32.

³⁵ NOVOTNÝ, T. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Universum (Euromedia Group). Praha: Euromedia Group, 2021. s. 34.

potlačování násilného chování při hromadných shromážděních, zákrocích proti agresivním demonstrantům, výtržníkům při sportovních akcích, ale také při vybraných typech zákroků, například v souvislosti s domácím násilím. Při dodržení stanovených taktických a bezpečnostních postupů je tento prostředek považován za vysoce účinný a současně relativně bezpečný. Dalším používaným prostředkem v oblasti neletálních zbraní je granátomet HK69A1 německé výroby, který je využíván zejména krajskými speciálními pořádkovými a pohotovostními jednotkami Policie. Tento prostředek slouží především k nasazení donucovacích prostředků na větší vzdálenost a je efektivně využíván při zvládnutí narušení veřejného pořádku, zejména při násilných demonstracích nebo rozsáhlejších výtržnostech. Do skupiny neletálních prostředků lze zařadit rovněž gumové projektily, které jsou vyrobeny z gumy nebo opatřeny gumovým povrchem a mohou být vystřelovány ze speciálně upravených zbraní nebo zbraní k tomuto účelu určených. Projektily představují alternativu ke standardní munici a jsou koncipovány tak, aby snížily riziko smrtelných následků. Nejčastěji jsou spojovány s použitím při zvládnutí hromadných nepokojů a k rozptýlení agresivních davů, přičemž jejich nasazení podléhá přísným pravidlům a vyžaduje odpovídající odborný výcvik.

5.4 Elektrické zbraně

Z výkladu Krolla³⁶ vyplývá, že elektrické zbraně typu Conducted Electrical Weapons (CEW) jsou policejními složkami využívány od druhé poloviny 20. století jako prostředek k zvládnutí agresivních a násilných osob, které kladou odpor při zákroku nebo ohrožují sebe či okolí. Nejrozšířenějším zástupcem této kategorie jsou zařízení značky TASER®, jejichž původ sahá do Spojených států amerických, kde byly vyvinuty na počátku 70. let 20. století leteckým inženýrem Johnem H. Coverem. První praktické nasazení těchto prostředků bylo realizováno právě u amerických policejních složek, které je začaly využívat jako alternativu ke střelným zbraním v situacích vyžadujících snížení rizika smrtelného následku. Vývoj TASERů následně prošel několika technologickými etapami, tedy od raných modelů založených převážně na vyvolání bolesti až po moderní typy využívající princip neuromuskulární inhibice. Současné modely TASER tak umožňují účinné dočasné znehybnění osoby při relativně nízkém riziku závažného

---

³⁶ KROLL, M. W. a J. D. HO, eds. *TASER® Conducted Electrical Weapons: Physiology, Pathology, and Law*. New York: Springer Science+Business Media, 2009. s. 1-2.

poranění, což vedlo k jejich širokému rozšíření u policejních a bezpečnostních složek v řadě zemí světa.

Policie České republiky zařadila elektrické paralyzéry (TASER) mezi donucovací prostředky v roce 2006, kdy došlo k jejich prvnímu pořízení a nasazení v rámci vybraných specializovaných útvarů. Implementace těchto prostředků probíhala postupně, přičemž jejich využívání bylo nejprve omezeno na útvary s odpovídajícím zaměřením a následně se rozšiřovalo na další součásti Policie České republiky v návaznosti na absolvování stanoveného odborného výcviku a splnění podmínek pro jejich začlenění do výzbrojního systému policie.³⁷

TASER je distanční elektrická zbraň určená k dočasnému znehybnění osoby prostřednictvím řízených elektrických impulsů. Patří mezi neletální donucovací prostředky a její účinek je založen na vyslání elektrických pulzů do těla zasažené osoby pomocí dvou vystřelených elektrod. Impulzy narušují přenos nervových signálů mezi centrální nervovou soustavou a kosterním svalstvem, což vede k dočasné ztrátě schopnosti cíleného ovládání pohybu. Konstrukce zařízení umožňuje účinné působení na vzdálenost přibližně do 10 metrů, přičemž elektrický účinek je schopen proniknout i přes běžné vrstvy oděvu. TASER je navržen tak, aby minimalizoval riziko závažného poranění, což bylo ověřeno dlouhodobými medicínskými a bezpečnostními studii. Přestože TASER generuje velmi vysoké napětí, až v řádu desítek tisíc voltů, jedná se o impulzní výboj s nízkým proudem, jehož charakter se blíží přirozeným nervovým vzruchům v lidském organismu. Zasažená osoba obvykle zůstává při vědomí a je schopna vnímat své okolí, avšak není schopna ovládat svalstvo po dobu působení zařízení. Na rozdíl od kontaktních elektrických paralyzérů umožňuje TASER zásah na dálku, čímž se výrazně snižuje riziko zranění příslušníků policie nebo jiné osoby provádějící zákrok a zvyšuje se celková bezpečnost zásahu.

Použití zařízení TASER je z hlediska obsluhy koncipováno jako jednoduché a intuitivní a nevyžaduje složité motorické dovednosti. Ovládání vychází z obdobných návyků jako u služební střelné zbraně, tedy z rychlého zamíření a stisku spouště, což zvyšuje spolehlivost použití ve stresových situacích. Po stisknutí spouště dojde pomocí stlačeného plynu k vystřelení dvou elektrod spojených se zařízením vodiči, které se díky zpětným háčkům zachytí v cíli i přes oděv. Následný elektrický impulz naruší přenos

---

³⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Donucovací prostředky. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, nevedeno [cit. 2025-01-29]. Dostupné z: <https://www.policie.cz>

signálů z centrální nervové soustavy do svalstva, čímž dojde k dočasnému znehybnění a ztrátě svalové kontroly. V případě potřeby lze výboj opakovat až do získání kontroly nad situací. Díky rychlému nástupu účinku, možnosti použití bez přímého fyzického kontaktu a nižšímu riziku závažného poranění nachází TASER široké uplatnění u policejních a dalších bezpečnostních složek. Civilní varianty mají účinný dosah přibližně do 4,5 metru, zatímco služební policejní modely dosahují vzdálenosti okolo 6,5 až 7 metrů, což příslušníkům policie poskytuje významnou taktickou výhodu.

TASER je moderní a spolehlivý donucovací prostředek, který má významné místo v systému policejních prostředků, avšak jeho širšímu rozšíření u Policie České republiky brání zejména vysoké pořizovací náklady, proto je využíván především prvosledovými hlídkami a specializovanými útvary. Z hlediska ochrany života a zdraví by bylo žádoucí zvážit jeho širší nasazení i u běžných hlídek. Použití TASERu je omezeno § 53 odst. 4 zákona o Policii České republiky, podle něhož jej lze použít pouze tehdy, pokud jiné donucovací prostředky nejsou dostačující, což může v praxi bránit jeho včasnému nasazení, přestože při správném použití minimalizuje riziko vážného poranění. Z legislativního hlediska došlo k významné změně v roce 2021, kdy byl TASER přerazen ze zakázané zbraně do kategorie C1. Vedle služebních variant existují i civilní modely, které vyžadují přímý kontakt a postrádají distanční schopnosti typické pro policejní provedení.

Jak uvádí Tureček³⁸, při použití TASERu by měl příslušník policie zachovávat bezpečný odstup a brát v úvahu zvětšující se rozteč elektrod se vzdáleností. Cílovou oblastí jsou hrudník nebo záda, kde je zásah oběma elektrodami nejúčinnější a snižuje riziko poranění, přičemž útočník je po zásahu dočasně neschopen pohybu, ale zůstává při vědomí a po pěti sekundách může znovu útočit. Opakovaným stiskem spouště lze aktivovat další cyklus. TASER obecně nepůsobí srdeční zástavu, ale u osob s určitými zdravotními predispozicemi může dojít k selhání organismu i při jiných razantních zákrocích. Použití TASERu není vhodné proti ozbrojeným osobám, v prostředí s hořlavinami nebo výbušninami a u oděvů nasáklých hořlavou látkou. TASER tak představuje prostředek, který může při správném a zákonném použití významně zvýšit bezpečnost služebního zákroku. Jeho efektivita je všech podmíněna nejen technickými vlastnostmi prostředku, ale také kvalitní odbornou přípravou příslušníků policie.

---

³⁸ TUREČEK, J. *Policejní technika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. s. 45.

5.5 Zbraně jako prostředky k sebeobraně

Podle Komendy³⁹ pořízení střelné zbraně pro účely osobní sebeobrany je spojeno s řadou právních, administrativních i finančních nároků. Proces získání oprávnění k držení a nošení zbraně je v České republice časově náročný a podmíněn splněním přísných zákonných požadavků vyplývajících ze zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu (dále jen „zákon o zbraních“). Žadatel musí projít odbornou přípravou a úspěšně složit zkoušky odborné způsobilosti, které ověřují jak znalost právních předpisů, tak praktické dovednosti při bezpečné manipulaci se zbraní. Teprve po splnění všech podmínek může příslušný útvar Policie České republiky vydat zbrojní průkaz, jenž je nezbytným předpokladem pro legální nabytí střelné zbraně.

Získáním zbrojního průkazu však proces nekončí, neboť držitel zbraně je povinen dlouhodobě dodržovat stanovené povinnosti vyplývající ze zákona o zbraních. Ty zahrnují zejména povinnost bezpečného uložení zbraně a střeliva, pravidelné obnovování platnosti zbrojního průkazu a oznamování skutečností, které by mohly mít vliv na jeho zdravotní nebo psychickou způsobilost. Nedodržení těchto povinností může vést k odebrání zbrojního průkazu nebo k dalším správním či trestním postihům.

Zbrojní průkaz může být vydán fyzické osobě, která má trvalý pobyt na území České republiky, dosáhla zákonem stanoveného věku a je plně svéprávná k právním úkonům. Nedílnou součástí posuzování žádosti je rovněž zdravotní způsobilost, kterou potvrzuje praktický lékař žadatele, a odborná způsobilost prokazovaná před zkušebním komisařem určeným policií. Policie dále hodnotí bezúhonnost žadatele na základě údajů z Rejstříku trestů a jeho celkovou spolehlivost, tedy schopnost nakládat se zbraní bezpečně a v souladu se zákonem.

Z výkladu Dvořáka⁴⁰ vyplývá, že ani samotné legální držení zbraně však nezbavuje jejího uživatele odpovědnosti za správné a zákonné použití. Nesprávné nebo nepřiměřené použití střelné zbraně v rámci sebeobrany může vést k závažným právním následkům, včetně trestní odpovědnosti. Z tohoto důvodu je kladen důraz nejen na formální splnění zákonných podmínek, ale také na odpovědný přístup, průběžné vzdělávání a důsledné dodržování právních limitů nutné obrany.

---

³⁹ KOMENDA, J. *Zbraně a střelivo mezi paragrafy*. 2. vyd. Modřice: J. Komenda, 2003. s. 44.

⁴⁰ DVOŘÁK, J. *Zákon o zbraních a střelivu: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 25-26.

6 Přehled použití donucovacích prostředků

Daná kapitola se zaměřuje na analýzu statistických dat týkajících se použití donucovacích prostředků Policie České republiky v Královéhradeckém kraji v letech 2021 a 2022. Použitá data byla získána z oficiální evidence Policie České republiky, konkrétně z evidence trestního řízení Ředitelství služby pořádkové policie (Plk. Petr Koutný), a představují souhrnný přehled použití jednotlivých donucovacích prostředků při výkonu služby. Statistická data zachycují četnost použití jednotlivých donucovacích prostředků podle zákonného vymezení, včetně hmatů a chvatů, pout, obušku, zneschopňujících prostředků, zastavovacích prostředků a použití služební střelné zbraně. Data jsou zpracována formou absolutních četností a slouží k identifikaci nejčastěji používaných donucovacích prostředků v praxi základních útvarů Policie České republiky.

Výsledky jsou dále graficky znázorněny za účelem přehlednější interpretace a následné komparace s výsledky kvantitativního dotazníkového šetření, které je předmětem následující kapitoly. Statistická analýza poskytuje objektivní rámec pro hodnocení reálného využití donucovacích prostředků a tvoří východisko pro formulaci doporučení ke zkvalitnění výcviku profesní sebeobrany.

Tabulka č. 1:

Přehled použití donucovacích prostředků Policie České republiky v Královéhradeckém kraji v roce 2021⁴¹

Donucovací prostředek	Počet použití
Hmaty, chvaty, údery a kopy	359
Slzotvorný, elektrický nebo jiný dočasně zneschopňující prostředek	10
Obušek a jiný úderný prostředek	11
Vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně	1
Vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně	0
Zastavovací pás	2
Úder služební zbraní	0
Hrozba namířenou střelnou zbraní	29
Varovný výstřel	1
Pouta	720
Prostředek k zamezení prostorové orientace	1

⁴¹ Přehled donucovacích prostředků Policie České republiky od 1.1.2021 do 31.12.2021, Zdroj: Ředitelství služby pořádkové policie, Plk. Petr Koutný, Evidence trestního řízení

Tabulka č. 2:

Přehled použití donucovacích prostředků Policie České republiky v Královéhradeckém kraji v roce 2022⁴²

Donucovací prostředek	Počet použití
Hmaty, chvaty, údery a kopy	386
Slzotvorný, elektrický nebo jiný dočasně zneschopňující prostředek	11
Obušek a jiný úderný prostředek	6
Vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně	2
Vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně	0
Zastavovací pás	4
Úder služební zbraní	0
Hrozba namířenou střelnou zbraní	21
Varovný výstřel	2
Pouta	761
Prostředek k zamezení prostorové orientace	2

Z uvedených tabulek vyplývá, že v obou sledovaných letech byly v Královéhradeckém kraji nejčastěji používány donucovací prostředky nízké až střední intenzity, zejména pouta a hmaty a chvaty. Tento trend odpovídá charakteru běžných zákroků základních útvarů Policie České republiky, při nichž dochází především k omezení osobní svobody osob kladoucích odpor nebo neuposlechnutí výzvy. Meziročně lze pozorovat mírný nárůst použití hmatů a chvatů i pout, zatímco použití teleskopického obušku a hrozby namířenou střelnou zbraní vykazuje spíše stagnaci nebo mírný pokles. Použití krajních donucovacích prostředků, jako je varovný výstřel nebo vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně, se vyskytuje pouze ojediněle, což potvrzuje jejich výjimečný charakter v praxi Policie České republiky.

Výsledky naznačují, že při výkonu služby je kladen důraz na využívání donucovacích prostředků umožňujících efektivní řešení zákroku při současném zachování zásady přiměřenosti. Struktura použitých prostředků rovněž odráží potřebu dobré fyzické připravenosti příslušníků policie a odpovídajícího výcviku profesní sebeobrany. Získaná data tak tvoří vhodný základ pro následné porovnání s výsledky dotazníkového šetření.

⁴² Přehled donucovacích prostředků Policie České republiky od 1.1.2022 do 31.12.2022, Zdroj: Ředitelství služby pořádkové policie, Plk. Petr Koutný, Evidence trestního řízení

7 Průzkumné empirické šetření z pohledu příslušníků Policie České republiky na řešenou problematiku

Na přehled statistických dat o použití donucovacích prostředků Policie České republiky v Královéhradeckém kraji navazuje průzkumné empirické šetření zaměřené na subjektivní pohled příslušníků Policie České republiky na řešenou problematiku.

Cílem této kapitoly je zachytit zkušenosti, názory a hodnocení příslušníků základních útvarů služby pořádkové policie, zejména ve vztahu k používání donucovacích prostředků a výcviku profesní sebeobrany v reálných podmínkách výkonu služby. Empirické šetření umožnilo systematicky získat data od širšího okruhu respondentů a zaměřilo se na subjektivní hodnocení řešené problematiky. Zatímco předchozí kapitola poskytla objektivní statistický přehled o skutečném využívání donucovacích prostředků, daná kapitola se zaměřuje na subjektivní rovinu, tedy na to, jak příslušníci policie vnímají vlastní připravenost, efektivitu výcviku a soulad mezi teoretickou přípravou a praktickými požadavky výkonu služby.

Výsledky dotazníkového šetření jsou dále vyhodnoceny pomocí deskriptivní statistiky a následně komparovány s dříve uvedenými statistickými daty. Tím je vytvořen komplexnější pohled na problematiku profesní sebeobrany a používání donucovacích prostředků u Policie České republiky.

7.1 Charakteristika souboru empirického průzkumného šetření

Empirické průzkumné šetření tvoří příslušníci základních útvarů služby pořádkové policie Policie České republiky v Královéhradeckém kraji, kteří v rámci výkonu služby přicházejí do přímého kontaktu s veřejností a jsou oprávněni používat donucovací prostředky. Volba této skupiny respondentů vychází z cíle bakalářské práce zaměřené na profesní sebeobranu a praktické využívání neletálních donucovacích prostředků v reálných služebních situacích.

Pro výběr respondentů byl zvolen účelový výběr, neboť do empirického průzkumného šetření byli zařazeni pouze příslušníci, kteří disponují přímou zkušeností s používáním donucovacích prostředků a absolvovali výcvik profesní sebeobrany. Empirického průzkumného šetření se zúčastnilo celkem 84 respondentů. Velikost souboru umožňuje základní kvantitativní analýzu získaných dat a formulaci závěrů a doporučení pro praxi. Vzhledem k územnímu vymezení empirického průzkumného

šetření a charakteru souboru nelze získané výsledky považovat za plně reprezentativní pro všechny příslušníky Policie České republiky, avšak poskytují relevantní vhled do sledované problematiky u cílové skupiny základních útvarů služby pořádkové policie.

7.2 Metoda sběru dat

Pro naplnění cílů bakalářské práce byla zvolena kvantitativní metoda, konkrétně dotazníkové šetření. Tento přístup umožňuje systematické získání dat od většího počtu respondentů a jejich následné statistické zpracování. Jako nástroj empirického průzkumného šetření byl použit vlastní strukturovaný dotazník, který byl vytvořen na základě teoretických poznatků a zaměření práce.

Dotazník byl rozdělen do několika tematických částí. První část byla zaměřena na základní charakteristiku respondentů. Druhá část se soustředila na četnost používání jednotlivých donucovacích prostředků Policie České republiky v letech 2021 a 2022. Třetí část dotazníku se věnovala výcviku profesní sebeobrany a jeho hodnocení z pohledu respondentů. Závěrečná část byla zaměřena na identifikaci limitů současného systému výcviku a návrhy na jeho zlepšení.

Dotazníkové šetření bylo realizováno formou online dotazníku, který byl distribuován příslušníkům základních útvarů služby pořádkové policie prostřednictvím interní komunikace a osobních kontaktů. Uvedená forma sběru dat byla zvolena s ohledem na lepší dostupnost respondentů, efektivní zpracování dat a zachování anonymity respondentů. Dotazník byl anonymní, nebyly shromažďovány žádné identifikační údaje a účast respondentů byla dobrovolná. Respondenti byli seznámeni s účelem empirického průzkumného šetření a s tím, že získaná data budou využita výhradně pro účely této bakalářské práce.

Uzavřené otázky byly koncipovány převážně ve formě pětibodové Likertovy škály, což umožnilo kvantitativní vyhodnocení odpovědí pomocí deskriptivní statistiky.

7.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Vyhodnocení této podkapitoly vychází z dotazníkového šetření mezi příslušníky služby pořádkové policie Policie České republiky. Výsledky jsou zpracovány pomocí deskriptivní statistiky podle struktury dotazníku a slouží k posouzení vnímání používání donucovacích prostředků a výcviku profesní sebeobrany.

Tabulku k otázce č. 1: Jak dlouho působíte u Policie České republiky?

Délka služby u Policie ČR	Počet respondentů	Podíl (%)
méně než 5 let	15	17,9 %
5–10 let	45	53,6 %
11–15 let	17	20,2 %
16–20 let	4	4,8 %
více než 20 let	3	3,6 %
Celkem	84	100 %

Tabulka č. 3: Otázka č. 1 Jak dlouho působíte u Policie České republiky?

Z tabulky vyplývá, že nejpočetnější skupinu respondentů tvoří příslušníci Policie České republiky s délkou služby **5–10 let** (53,6 %). Zastoupeni jsou také příslušníci policie s praxí **11–15 let** (20,2 %) a s praxí kratší než **5 let** (17,9 %). Menší část souboru tvoří respondenti s délkou služby **16–20 let** (4,8 %) a **více než 20 let** (3,6 %).

Tabulka k otázce č. 2: Na jakém typu útvaru v současnosti sloužíte?

Typ útvaru	Počet respondentů	Podíl (%)
oddělení hlídkové služby	9	10,7 %
pohotovostní a eskortní oddělení	26	31,0 %
obvodní oddělení	49	58,3 %
jiný útvar	0	0 %
Celkem	84	100 %

Tabulka č. 4: Otázka č. 2 Na jakém typu útvaru v současnosti sloužíte?

Z tabulky vyplývá, že největší část respondentů slouží na **obvodních odděleních** (58,3 %). Dále jsou zastoupeni příslušníci **pohotovostních a eskortních oddělení** (31 %) a menší část tvoří příslušníci **oddělení hlídkové služby** (10,7 %). Rozložení respondentů podle typu útvaru odpovídá zaměření empirického průzkumného šetření na příslušníky, kteří se při výkonu služby pravidelně dostávají do přímého kontaktu s veřejností a řeší zákrokové situace.

Tabulka k otázce č. 3: Jaký je Váš výkon služby?

Běžný výkon služby	Počet respondentů	Podíl (%)
převážně hlídková činnost	46	54,8 %
převážně administrativní činnost	8	9,5 %
kombinace obou činností	30	35,7 %
Celkem	84	100 %

Tabulka č. 5: Otázka č. 3 Jaký je Váš běžný výkon služby ?

Z tabulky vyplývá, že více než polovina respondentů vykonává převážně **hlídkovou činnost** (54,8 %). Významná část příslušníků uvedla **kombinaci hlídkové a administrativní činnosti** (35,7 %), zatímco pouze menší podíl respondentů se věnuje převážně administrativní činnosti (9,5 %).

Graf k otázce č. 4:

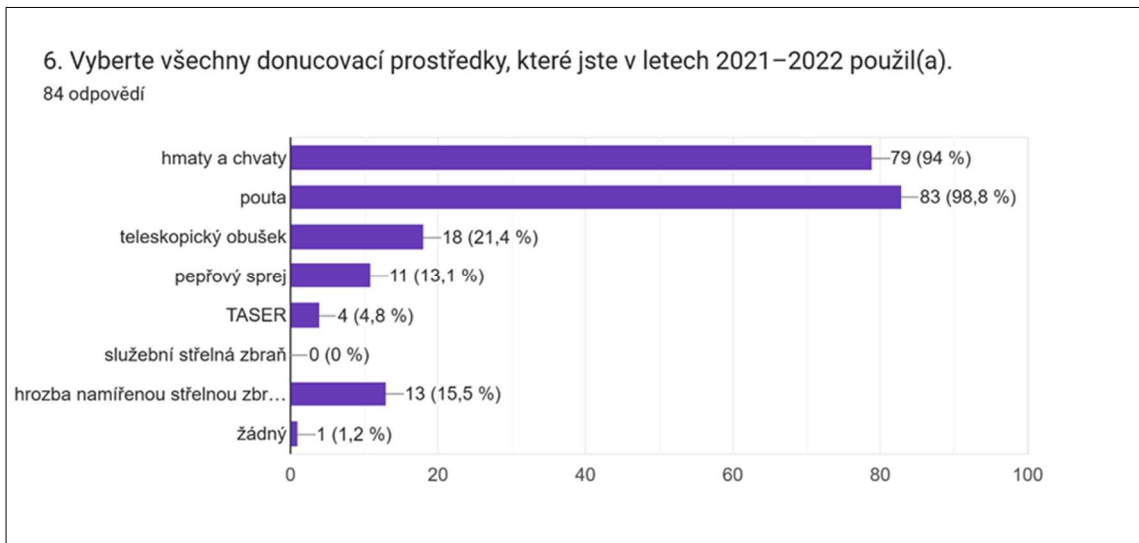

Graf č. 1: Otázka č. 4 Setkáváte se ve výkonu služby s agresivním nebo násilným jednáním osob?

Z grafu vyplývá, že většina respondentů se při výkonu služby setkává s agresivním nebo násilným jednáním osob **často** (57,1 %) nebo **velmi často** (7,1 %). Téměř třetina příslušníků uvedla, že se s takovým jednáním setkává **občas** (29,8 %), zatímco pouze malé procento respondentů se s těmito situacemi setkává zřídka (6 %) a nikdo nevedl odpověď „nikdy“.

U **otázky č. 5:** Použil(a) jste v průběhu své služby některý z donucovacích prostředků Policie České republiky? Všichni respondenti uvedli, že v průběhu své služby použili některý z donucovacích prostředků. Daná skutečnost potvrzuje, že do empirického průzkumného šetření byli zapojeni výhradně příslušníci s přímou praktickou zkušeností s používáním donucovacích prostředků, což zvyšuje vypovídací hodnotu získaných dat.

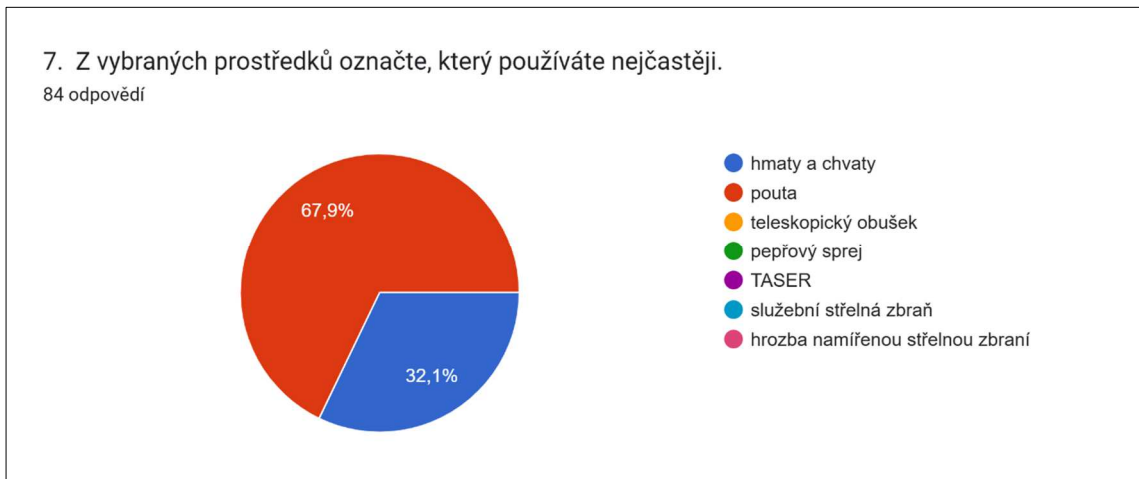
Graf k otázce č. 6:

Graf č. 2: Otázka č. 6 Vyberte všechny donucovací prostředky, které jste v letech 2021–2022 použil(a)?

Z grafu vyplývá, že v letech 2021–2022 byly nejčastěji používány **pouta** (98,8 %) a **hmaty a chvaty** (94 %), které tvoří základní prostředky při běžných zákrocích. Méně často byl využíván **teleskopický obušek** (21,4 %), **pepřový sprej** (13,1 %) a **hrozba namířenou střelnou zbraní** (15,5 %). Zkušenost s použitím **TASERu** uvedlo pouze 4,8 % respondentů, přičemž nikdo nevedl použití služební střelné zbraně.

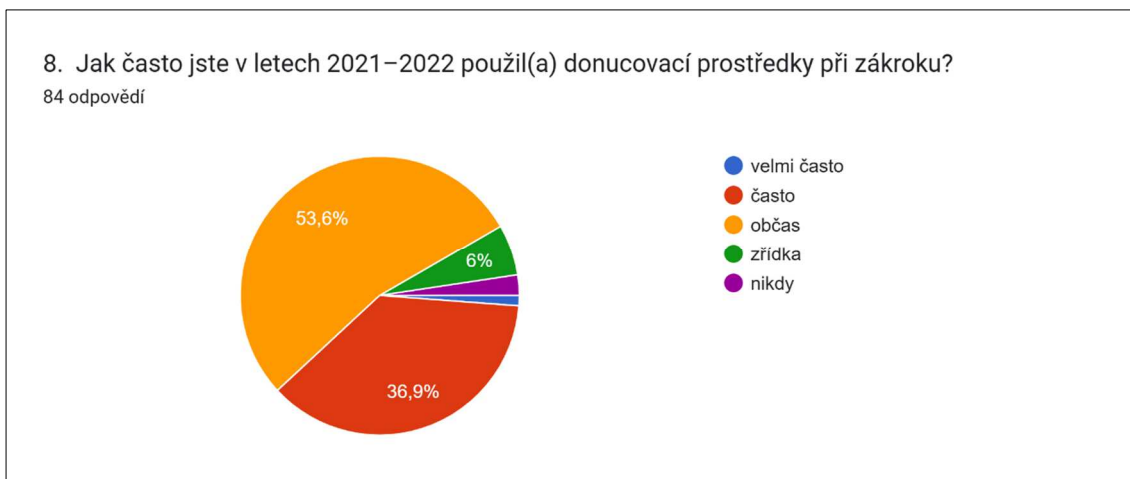
Graf k otázce č. 7:

Graf č. 3: Otázka č. 7 Z vybraných prostředků označte, který používáte nejčastěji.

Z grafu vyplývá, že nejčastěji používaným donucovacím prostředkem jsou **pouta** (67,9 %), následovaná **hmaty a chvaty** (32,1 %). Ostatní donucovací prostředky nebyly jako nejčastěji používané uvedeny. Výsledky potvrzují, že při běžných zákrocích příslušníci policie nejčastěji využívají prostředky určené k omezení osobní svobody a fyzickému zvládnutí osoby.

Graf k otázce č. 8:

Graf č. 4: Otázka č. 8 Jak často jste v letech 2021-2022 použil(a) donucovací prostředky při zákroku?

Z grafu vyplývá, že většina respondentů použila v letech 2021–2022 donucovací prostředky při zákroku **občas** (53,6 %) nebo **často** (36,9 %). Menší část uvedla odpověď **zřídka** (6 %) a pouze ojediněle se objevila odpověď **velmi často** či **nikdy**. Výsledky naznačují, že použití donucovacích prostředků je běžnou součástí výkonu služby příslušníků Policie České republiky.

Tabulka k otázce č. 9: Jak často absolvujete výcvik profesní sebeobrany?

Frekvence výcviku	Počet respondentů	Podíl (%)
několikrát ročně	4	4,8 %
jednou ročně	33	39,8 %
méně než jednou ročně	31	37,3 %
výjimečně	15	18,1 %
Celkem	83	100 %

Tabulka č. 6: Otázka č. 9 Jak často absolvujete výcvik profesní sebeobrany?

Z tabulky vyplývá, že většina respondentů absolvuje výcvik profesní sebeobrany **jednou ročně** (39,8 %) nebo **méně než jednou ročně** (37,3 %). Menší část příslušníků uvedla, že výcvik probíhá pouze **výjimečně** (18,1 %) a pouze malý podíl respondentů absolvuje výcvik několikrát ročně. Výsledky naznačují spíše nízkou frekvenci výcviku profesní sebeobrany v rámci výkonu služby.

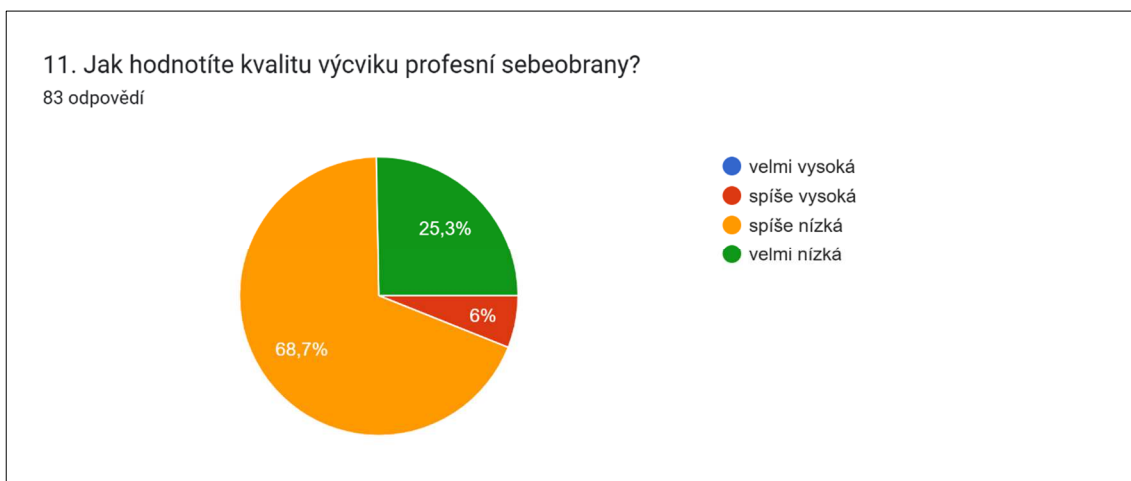
Tabulka k otázce č. 10: Považujete rozsah výcviku profesní sebeobrany za dostatečný?

Hodnocení	Počet respondentů	Podíl (%)
rozhodně ano	0	0 %
spíše ano	7	8,4 %
spíše ne	55	66,3 %
rozhodně ne	21	25,3 %
Celkem	83	100 %

Tabulka č. 7: Otázka č.10 Považujete rozsah výcviku profesní sebeobrany za dostatečný?

Z tabulky vyplývá, že většina respondentů nepovažuje rozsah výcviku profesní sebeobrany za dostatečný. Odpověď **spíše ne** uvedlo 66,3 % dotazovaných a **rozhodně ne** 25,3 %. Pouze malá část respondentů se domnívá, že rozsah výcviku je spíše dostatečný.

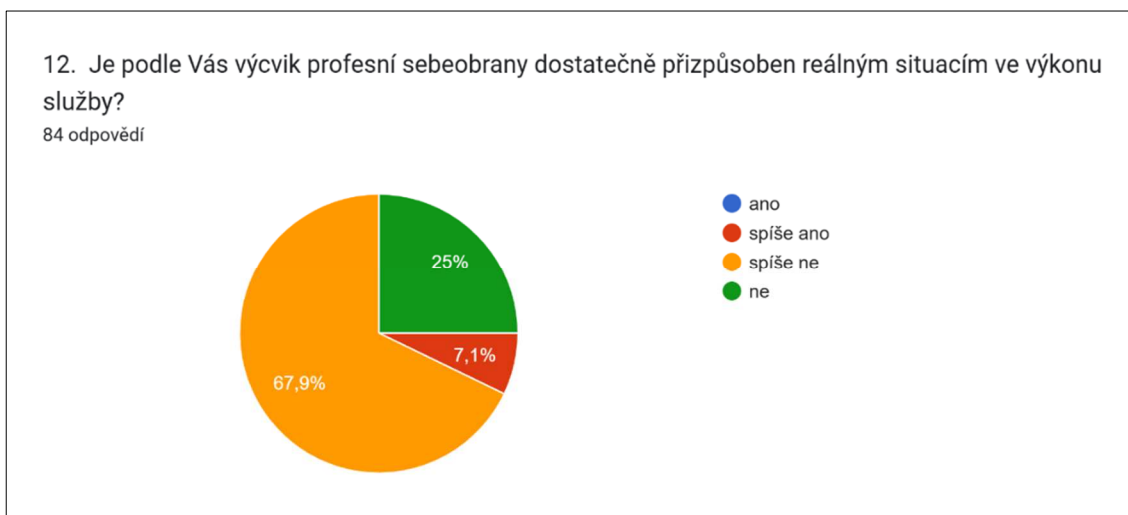
Graf k otázce č. 11:

Graf č. 5: Otázka č. 11 Jak hodnotíte kvalitu výcviku profesní sebeobrany?

Z grafu vyplývá, že většina respondentů hodnotí kvalitu výcviku profesní sebeobrany jako **spíše nízkou** (68,7 %) nebo **velmi nízkou** (25,3 %). Pouze malé procento dotazovaných označilo kvalitu výcviku jako **spíše vysokou** (6 %) a nikdo nezvolil možnost velmi vysoká. Výsledky naznačují, že příslušníci Policie České republiky vnímají kvalitu současného výcviku profesní sebeobrany spíše negativně.

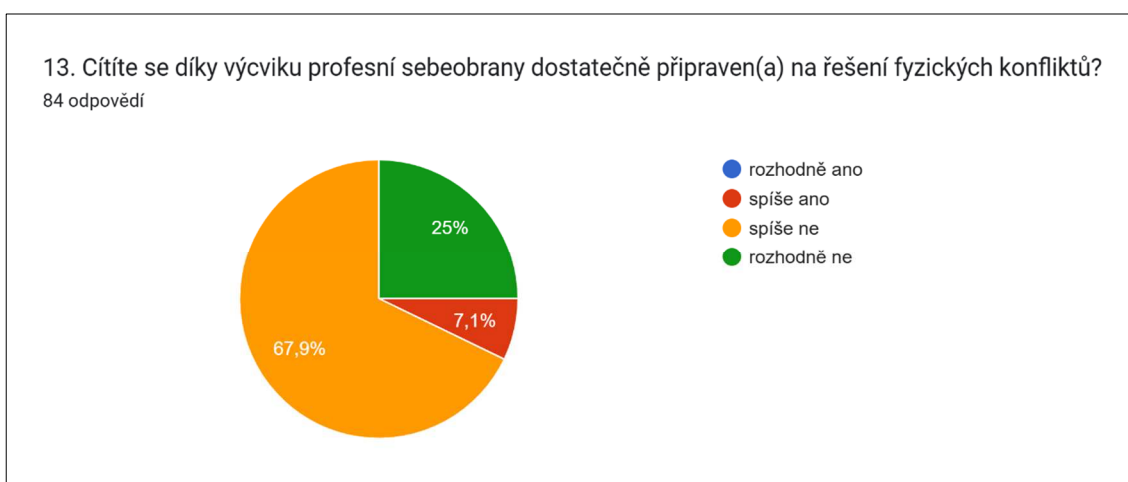
Graf k otázce č. 12:

Graf č. 6: Otázka č. 12 Je podle Vás výcvik profesní sebeobranu dostatečně přizpůsoben reálným situacím ve výkonu služby?

Z grafu vyplývá, že většina respondentů se domnívá, že výcvik profesní sebeobranu není dostatečně přizpůsoben reálným situacím ve výkonu služby. Odpověď **spíše ne** uvedlo 67,9 % dotazovaných a **ne** 25 %. Pouze malá část respondentů se přiklání k názoru, že výcvik realitě spíše odpovídá (7,1 %).

Graf k otázce č. 13:

Graf č. 7: Otázka č. 13 Cítíte se díky výcviku profesní sebeobranu dostatečně připraven(a) na řešení fyzických konfliktů?

Z grafu vyplývá, že většina respondentů se necítí být díky výcviku profesní sebeobranu dostatečně připravena na řešení fyzických konfliktů. Odpověď **spíše ne** uvedlo 67,9 % dotazovaných a **rozhodně ne** 25 %. Pouze malé procento respondentů se cítí být spíše připraveno (7,1 %).

U otázky č. 14: Máte zkušenost s použitím TASERu ve výkonu služby? Většina respondentů uvedla, že nemá zkušenost s použitím TASERu ve výkonu služby (88,1 %). Pouze 11,9 % dotazovaných tuto zkušenost má. Výsledek naznačuje velmi nízké praktické využívání tohoto neletálního donucovacího prostředku v běžné služební praxi.

Tabulka k otázce č. 15: Pokud ano, považujete TASER za efektivní donucovací prostředek?

Hodnocení	Počet respondentů	Podíl (%)
rozhodně ano	6	7,1 %
spíše ano	4	4,8 %
spíše ne	0	0 %
rozhodně ne	0	0 %
nemohu posoudit	74	88,1 %
Celkem	84	100 %

Tabulka č. 8: Otázka č. 15 Pokud ano, považujete TASER za efektivní donucovací prostředek?

Většina respondentů uvedla, že efektivitu TASERu **nemůže posoudit** (88,1 %), což souvisí s minimální zkušeností s jeho použitím ve výkonu služby. Pouze malá část dotazovaných považuje TASER za efektivní donucovací prostředek.

Tabulka k otázce č. 16: Domníváte se, že byste častěji využíval(a) neletální donucovací prostředky (např. TASER), pokud byste měl(a) dostatečný výcvik v jejich použití?

Odpověď	Počet respondentů	Podíl (%)
rozhodně ano	26	31,0 %
spíše ano	54	64,3 %
spíše ne	3	3,6 %
rozhodně ne	1	1,2 %
Celkem	84	100 %

Tabulka č. 9: Otázka č. 16 Domníváte se, že byste častěji využíval(a) neletální donucovací prostředky (např. TASER), pokud byste měl(a) dostatečný výcvik v jejich použití?

Z tabulky vyplývá, že převážná většina respondentů by při dostatečném výcviku častěji využívala neletální donucovací prostředky. Odpověď **rozhodně ano** uvedlo 31 % dotazovaných a **spíše ano** 64,3 %.

Tabulka k otázce č. 17: Měl by být podle Vás TASER dostupný širšímu okruhu příslušníků Policie České republiky?

Odpověď	Počet respondentů	Podíl (%)
ano	31	37,3 %
spíše ano	49	59,0 %
spíše ne	3	3,6 %
ne	0	0 %
Celkem	83	100 %

Tabulka č. 10: Otázka č. 17 Měl by být podle Vás TASER dostupný širšímu okruhu příslušníků Policie České republiky?

Z tabulky vyplývá, že většina respondentů se přiklání k názoru, že by TASER měl být dostupný širšímu okruhu příslušníků Policie České republiky. Odpověď **ano** uvedlo 37,3 % dotazovaných a **spíše ano** 59 %.

Graf k otázce č. 18:

Graf č. 8: Otázka č. 18 Považujete použití neletálních prostředků za bezpečnější alternativu ke střelné zbraně?

Z grafu vyplývá, že většina respondentů považuje použití neletálních prostředků za bezpečnější alternativu ke střelné zbraně. Odpověď **spíše ano** uvedlo 71,4 % dotazovaných a **rozhodně ano** 20,2 %. Pouze malé procento respondentů se s tímto tvrzením neztotožňuje. Výsledky ukazují, že příslušníci Policie České republiky vnímají význam neletálních prostředků jako vhodnou a bezpečnější variantu řešení zákrokových situací.

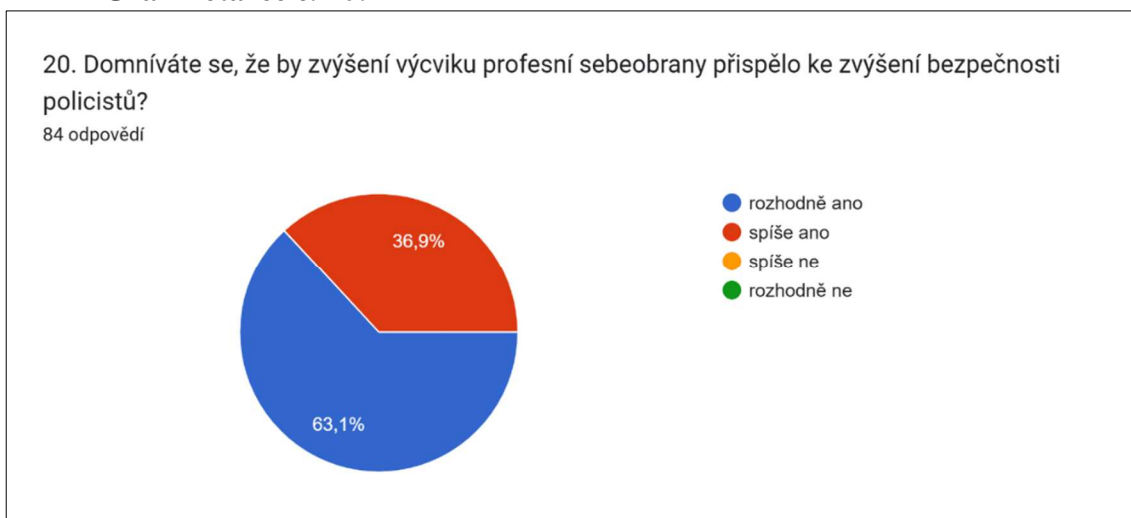
Tabulka k otázce č. 19: Jaký považujete za hlavní limit současného systému výcviku sebeobrany?

Odpověď	Počet respondentů	Podíl (%)
nízká časová dotace	33	39,3 %
nedostatek praktického nácviku	44	52,4 %
nedostatečné vybavení	0	0 %
kvalita instruktorů	7	8,3 %
žádný zásadní limit	0	0 %
jiný	0	0 %
Celkem	84	100 %

Tabulka č. 11: Otázka č. 19 Jaký považujete za hlavní limit současného systému výcviku sebeobrany?

Z tabulky vyplývá, že za hlavní limit současného systému výcviku profesní sebeobrany považují respondenti především **nedostatek praktického nácviku** (52,4 %) a **nízkou časovou dotaci** výcviku (39,3 %). Menší část dotazovaných označila jako problém **kvalitu instruktorů** (8,3 %).

Graf k otázce č. 20:

Graf č. 9: Otázka č. 20 Domníváte se, že by zvýšení výcviku profesní sebeobrany přispělo ke zvýšení bezpečnosti příslušníků policie?

Z grafu vyplývá, že všichni respondenti se domnívají, že zvýšení výcviku profesní sebeobrany by přispělo ke zvýšení bezpečnosti příslušníků policie. Odpověď **rozhodně ano** uvedlo 63,1 % dotazovaných a **spíše ano** 36,9 %. Výsledky jednoznačně poukazují na význam výcviku profesní sebeobrany z hlediska bezpečnosti příslušníků Policie České republiky.

Tabulka k otázce č. 21: Která oblast by podle Vás měla být ve výcviku posílena?

Oblast výcviku	Počet respondentů	Podíl (%)
hmaty a chvaty	7	8,3 %
obrana proti ozbrojenému pachateli	32	38,1 %
práce s neletálními prostředky	41	48,8 %
taktika zákroku	3	3,6 %
komunikace a deeskalace	1	1,2 %
Celkem odpovědí	84	100 %

Tabulka č. 12: Otázka č. 21 Která oblast by podle Vás měla být ve výcviku posílena?

Z tabulky vyplývá, že respondenti považují za nejdůležitější posílit ve výcviku především **práci s neletálními prostředky** (48,8 %) a **obranu proti ozbrojenému pachateli** (38,1 %). Ostatní oblasti byly označeny pouze menší částí respondentů. Výsledky naznačují, že příslušníci Policie České republiky vnímají potřebu zaměřit výcvik více na praktické a taktické situace související s reálnými zákrokovými podmínkami.

Graf k otázce č. 22:

Graf č. 10: Otázka č. 22 Považujete současnou úroveň profesní sebeobrany u Policie České republiky za odpovídající nárokům výkonu služby?

Z grafu vyplývá, že většina respondentů nepovažuje současnou úroveň profesní sebeobrany u Policie České republiky za odpovídající nárokům výkonu služby. Odpověď **spíše ne** uvedlo 70,2 % dotazovaných a **ne** 23,8 %. Pouze malé procento respondentů se přiklání k názoru, že úroveň je spíše odpovídající.

8 Komparace výsledků empirického průzkumného šetření s dostupnými daty

Kapitola je zaměřena na porovnání výsledků empirického dotazníkového šetření s daty a poznatky získanými při zpracování bakalářské práce, zejména se statistickými údaji o použití donucovacích prostředků Policie České republiky. Ambicí kapitoly je komparativně demonstrovat výstupy zpracovaného a následně vyhodnoceného empirického průzkumného dotazníkového šetření ve vztahu ke statistickým ukazatelům a empirickým poznatkům vztahujícím se k používání donucovacích prostředků a k výcviku profesní sebeobrany příslušníků základních útvarů služby pořádkové policie. Komparace zachycuje shody i rozdíly mezi objektivně zjištěnými údaji o používání donucovacích prostředků v služební praxi a subjektivním hodnocením této problematiky ze strany příslušníků Policie České republiky, zejména v oblasti četnosti použití, preferovaných prostředků a vnímání připravenosti na jejich použití v reálných služebních situacích.

8.1 Používání donucovacích prostředků v praxi a jejich vnímání příslušníky Policie České republiky

Při porovnání statistických dat s výsledky dotazníkového šetření je patrná výrazná shoda mezi objektivními údaji a subjektivním vnímáním příslušníků Policie České republiky. Nejčastěji používanými donucovacími prostředky jsou podle obou zdrojů pouta a hmaty a chvaty, zatímco ostatní prostředky jsou využívány podstatně méně. Shoda je patrná i u krajních donucovacích prostředků, jejichž použití je v praxi výjimečné. Výsledky tak potvrzují, že příslušníci policie realisticky vnímají, které donucovací prostředky jsou při běžných zákrocích používány nejčastěji.

8.2 Výcvik profesní sebeobrany ve vztahu k reálným požadavkům výkonu služby

Porovnání výsledků dotazníkového šetření s teoretickými východisky práce ukazuje výrazný nesoulad mezi požadavky výkonu služby a současnou podobou výcviku profesní sebeobrany. Většina respondentů absolvuje výcvik pouze jednou ročně nebo méně, přestože se při výkonu služby často setkává s agresivním jednáním a donucovací prostředky používá pravidelně.

Oslovení respondenti zároveň nepovažují rozsah ani kvalitu výcviku za dostatečné a nepovažují svou připravenost na řešení fyzických konfliktů za dostatečnou. Výsledky tak poukazují na potřebu úpravy systému výcviku tak, aby lépe odpovídal reálným podmínkám služby.

8.3 Role neletálních donucovacích prostředků a jejich místo ve výcviku

Porovnání statistických dat a výsledků dotazníku ukazuje, že neletální donucovací prostředky, zejména TASER, jsou v praxi využívány jen omezeně a většina respondentů s jejich použitím nemá osobní zkušenost. Současně však příslušníci policie považují neletální prostředky za bezpečnější alternativu ke střelné zbraně a uvádějí, že by je při dostatečném výcviku využívali častěji.

Výsledky tak naznačují, že nízké využívání těchto prostředků může souviset především s jejich dostupností a úrovní výcviku. Z odpovědí respondentů je patrné, že existuje potenciál pro širší využití neletálních prostředků v praxi, pokud by byla věnována větší pozornost jejich systematickému zařazení do výcviku. Uvedená skutečnost poukazuje na význam propojení výcviku s reálnými možnostmi využití těchto prostředků při zákrocích.

8.4 Limity výcviku a možnosti jeho dalšího rozvoje

Výsledky dotazníkového šetření poukazují na zásadní limity současného výcviku profesní sebeobrany, zejména na nedostatek praktického nácviku a nízkou časovou dotaci. Dané faktory respondenti označují jako hlavní překážky efektivní přípravy na řešení fyzicky náročných služebních situací.

Získaná data zároveň ukazují, že příslušníci Policie České republiky vnímají potřebu posílit výcvik především v oblasti práce s neletálními prostředky a obrany proti ozbrojenému pachateli, tedy v oblastech úzce souvisejících s reálnými zákroky. Celkové hodnocení úrovně profesní sebeobrany tak vyznívá spíše kriticky, což podporuje potřebu úprav systému výcviku tak, aby lépe odpovídal praktickým požadavkům výkonu služby.

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo objasnit recentní přístupy v profesní sebeobraně u příslušníků Policie České republiky, včetně užší specifikace vývoje neletálních prostředků Policie České republiky, které se používají v současné době. Vedlejším cílem empirického průzkumného šetření bylo empiricky detekovat a vyhodnotit recentní stav, výzvy a limity tréninkové přípravy příslušníků základních útvarů Policie České republiky.

Tento cíl byl naplněn kombinací teoretického zpracování problematiky profesní sebeobrany a donucovacích prostředků, analýzou opatřených a následně vyhodnocených kvantitativních (statistických) ukazatelů o jejich použití v Královéhradeckém kraji za určující období let 2021 a 2022, včetně realizace empirického kvantitativního dotazníkového šetření směřovaného k oslovené kohortě respondentů, tj. příslušníků základních útvarů služby pořádkové policie Policie České republiky v Královéhradeckém kraji. Získaná data byla vyhodnocena pomocí deskriptivní statistiky a následně komparována s teoretickými poznatky a oficiálními statistickými údaji.

Z provedeného průzkumného empirického šetření vyplynula řada konkrétních zjištění. Statistiky i odpovědi respondentů shodně prokázaly, že v běžné služební praxi jsou nejčastěji používány donucovací prostředky nižší až střední intenzity, zejména pouta a hmaty a chvaty. Uvedené prostředky byly označeny nejen jako nejčastěji používané, ale zároveň jako základní nástroje při řešení tzv. zákrokových situací. Ostatní donucovací prostředky, jako je teleskopický obušek, pepřový sprej či TASER, jsou využívány podstatně méně a použití služební střelné zbraně je v praxi výjimečné. Subjektivní vnímání příslušníků Policie České republiky se v tomto ohledu velmi úzce shoduje s objektivními statistickými údaji.

Dalším významným zjištěním je skutečnost, že většina příslušníků policie se při výkonu služby pravidelně setkává s agresivním nebo násilným jednáním osob a donucovací prostředky používá poměrně často. Tento fakt je však v rozporu s četností, rozsahem i podobou výcviku profesní sebeobrany. Většina respondentů uvedla, že výcvik absolvuje jednou ročně nebo méně, přičemž jeho rozsah i kvalitu nepovažuje za dostatečné. Významná část příslušníků Policie České republiky se zároveň necítí být díky výcviku dostatečně připravena na řešení fyzických konfliktů, což poukazuje na nesoulad mezi požadavky výkonu služby a současným systémem výcviku.

V oblasti neletálních donucovacích prostředků bylo dále zjištěno, že jejich nízké využívání, zejména u TASERu, souvisí nejen s omezenou dostupností, ale také s nedostatečným výcvikem v jejich používání. Přesto většina respondentů považuje neletální prostředky za bezpečnější alternativu ke střelné zbraně a uvádí, že by je při lepším a častějším výcviku využívala častěji. Současně se většina příslušníků Policie České republiky domnívá, že by TASER měl být dostupný širšímu okruhu, což naznačuje potenciál pro jeho širší uplatnění v praxi.

Na základě kladených průzkumných otázek lze mimo jiné konstatovat, že nejčastěji používané donucovací prostředky v praxi odpovídají subjektivnímu vnímání příslušníků policie. Zároveň byl jednoznačně prokázán výrazný nesoulad mezi reálnými požadavky výkonu služby a současným systémem výcviku profesní sebeobrany. Byly identifikovány konkrétní limity výcviku, zejména nedostatek praktického nácviku a nízká časová dotace, a zároveň oblasti, které by měly být ve výcviku posíleny.

Praktický přínos bakalářské práce spočívá především v poukázání na nutnost úprav systému výcviku profesní sebeobrany u příslušníků základních útvarů služby pořádkové policie Policie České republiky v Královéhradeckém kraji tak, aby více odpovídal reálným podmínkám výkonu služby. Na základě získaných výsledků lze doporučit zvýšení časové dotace výcviku, jeho častější realizaci a výraznější zaměření na praktický nácvik modelových zákrokových situací. Důraz by měl být kladen rovněž na systematické zařazení výcviku v oblasti neletálních donucovacích prostředků, zejména TASERu, a to jak z hlediska technického provedení, tak z hlediska taktiky jejich použití.

Zvýšení kvality a frekvence výcviku by mohlo vést k posílení subjektivního pocitu připravenosti zakročujících příslušníků Policie České republiky na řešení fyzických konfliktů a ke zvýšení jejich bezpečnosti při výkonu služby. Současně by se tím vytvořily podmínky pro efektivnější využívání dostupných donucovacích prostředků a ke snížení potřeby používání krajních prostředků. Získané poznatky tak mohou sloužit jako podklad pro další rozvoj výcviku profesní sebeobrany a jeho efektivnějšímu přizpůsobení recentním potřebám Policie České republiky. Obsahové vymezení bakalářské práce po věcné stránce vyjadřuje generalizovanou ambici problematiky profesní sebeobrany příslušníků Policie České republiky a současně originálně poukazuje na možnosti dalšího systematického rozvoje dovednostních a kompetenčních aspektů výcviku v této odborné a profesní oblasti.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. DOUGHERTY, M. J. *Sebeobrana: extrémní boj beze zbraně podle speciálních jednotek SAS*. Přeložil René SOUČEK. Praha: Grada Publishing, 2022. s. 318. ISBN 978-80-271-3443-4.
2. DVORŤÁK, J. *Zákon o zbraních a střelivu: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 364. ISBN 978-80-286-0218-5.
3. GREGOR, M. *Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918*. Praha: Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR, 2017. s. 207. ISBN 978-80-270-1521-4.
4. HOGG, I. V. *Moderní odstřelovačské pušky*. Praha: Naše vojsko. 2008. s. 144. ISBN 978-80-206-0901-4.
5. HRINKO, M. a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.. 2020. s. 350. ISBN 978-80-7380-793-1.
6. JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. Vyd. 2. Student. Praha: Leges. 2010. s. 1040. ISBN 978-80-87212-49-3.
7. KOMENDA, J. *Zbraně a střelivo mezi paragrafy*. 2. vyd. Modřice: J. Komenda. 2003. s. 266. ISBN 80-239-0515-5.
8. KONEČNÝ, A. *Slovník sebeobrany ji-jitsu: netradiční učebnice systému univerzální sebeobrany JI-JITSU*. Olomouc: Votobia. 2000. s. 90. ISBN 80-7198-446-9.
9. KROLL, M. W. a J. D. HO, eds. *TASER® Conducted Electrical Weapons: Physiology, Pathology, and Law*. New York: Springer Science+Business Media, 2009. s. 458. ISBN 978-0-387-85474-8.
10. MATES, P. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. s. 479. ISBN 978-80-7380-917-1.
11. MATRAS, A. *Sebeobrana*. Praha: Naše vojsko. 1965. s. 268. ISBN 28-103-65.
12. NÁCHODSKÝ, Z. *Učebnice sebeobrany pro každého*. Praha: Futura, a. s., ve spolupráci s Victory, spol. s r. o., 1992. s. 358. ISBN 80-85523-01-09.

13. NOVÁK, J. *Sebeobrana MS-1*. Praha: Alogodos, 2014. s. 536. ISBN 9788085317268.
14. NOVOTNÝ, T. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Universum (Euromedia Group). Praha: Euromedia Group. 2021. s. 208. ISBN 978-80-242-7418-8.
15. PAZDERA, D. *Legenda jménem CZ: historie a současnost České zbrojovky Uherský Brod*. Praha: Mladá fronta. 2015. s. 360. ISBN 978-80-204-3499-9.
16. TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou po novele k 1.10. 2023*. 4. aktualizované vydání. Právo. Olomouc: Anag. 2023. s. 896. ISBN 978-80-7554-399-8.
17. TUREČEK, J. *Policejní technika*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2008. s. 320. ISBN 978-80-7380-119-9.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník: § 28 Krajná nouze, § 29 Nutná obrana. In: *Podnikatel.cz* [online]. © 2024. [cit. 2025-03-08]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-40-2009-sb-trestni-zakonik/>
2. *Nutná obrana, krajní nouze a okolnosti vylučující protiprávnost činu*. *Trestniadvokati.cz* [online]. 2025 [cit. 2025-12-28]. Dostupné z: <https://trestniadvokati.cz/faq/nutna-obrana-krajni-nouze-a-okolnosti-vylucujici-protipravnost-cinu/>
3. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Donucovací prostředky*. *Policie.cz* [online]. Praha: Policie ČR, 2025 [cit. 2025-01-29]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/>

Legislativní dokumenty

1. Odbor vzdělávání, Ředitelství pro řízení lidských zdrojů. *Příprava k použití donucovacích prostředků*, vydalo Policejní prezidium České republiky. Vedené pod č.j.: PPR-2166-1/ČJ-2011-0099OP-OV.
2. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Policie České republiky*. Praha: Policie České republiky – Policejní prezidium ČR, 2010. 1. Vydání.

3. *Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky: Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich; Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.* Vydání: sedmnácté. Edice kapesních zákonů. Praha: Armex Publishing, 2021. ISBN 978-80-87451-77-9.

4. ZPPP (závazný pokyn policejního prezidenta) č. 4/2009, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehled použití donucovacích prostředků Policie České republiky v Královéhradeckém kraji v roce 2021

Tabulka č. 2: Přehled použití donucovacích prostředků Policie České republiky v Královéhradeckém kraji v roce 2022

Tabulka č. 3: Otázka č. 1 Jak dlouho působíte u Policie České republiky?

Tabulka č. 4: Otázka č. 2 Na jakém typu útvaru v současnosti sloužíte?

Tabulka č. 5: Otázka č. 3 Jaký je Váš běžný výkon služby ?

Tabulka č. 6: Otázka č. 9 Jak často absolvujete výcvik profesní sebeobrany?

Tabulka č. 7: Otázka č.10 Považujete rozsah výcviku profesní sebeobrany za dostatečný?

Tabulka č. 8: Otázka č. 15 Pokud ano, považujete TASER za efektivní donucovací prostředek?

Tabulka č. 9: Otázka č. 16 Domníváte se, že byste častěji využíval(a) neletální donucovací prostředky (např. TASER), pokud byste měl(a) dostatečný výcvik v jejich použití?

Tabulka č. 10: Otázka č. 17 Měl by být podle Vás TASER dostupný širšímu okruhu příslušníků Policie České republiky?

Tabulka č. 11: Otázka č. 19 Jaký považujete za hlavní limit současného systému výcviku sebeobrany?

Tabulka č. 12: Otázka č. 21 Která oblast by podle Vás měla být ve výcviku posílena?

Seznam grafů

Graf č. 1: Otázka č. 4 Setkáváte se ve výkonu služby s agresivním nebo násilným jednáním osob?

Graf č. 2: Otázka č. 6 Vyberte všechny donucovací prostředky, které jste v letech 2021–2022 použil(a)?

Graf č. 3: Otázka č. 7 Z vybraných prostředků označte, který používáte nejčastěji.

Graf č. 4: Otázka č. 8 Jak často jste v letech 2021-2022 použil(a) donucovací prostředky při zákroku?

Graf č. 5: Otázka č. 11 Jak hodnotíte kvalitu výcviku profesní sebeobran?

Graf č. 6: Otázka č. 12 Je podle Vás výcvik profesní sebeobran dostatečně přizpůsoben reálným situacím ve výkonu služby?

Graf č. 7: Otázka č. 13 Cítíte se díky výcviku profesní sebeobran dostatečně připraven(a) na řešení fyzických konfliktů?

Graf č. 8: Otázka č. 18 Považujete použití neletálních prostředků za bezpečnější alternativu ke střelné zbran?

Graf č. 9: Otázka č. 20 Domníváte se, že by zvýšení výcviku profesní sebeobran přispělo ke zvýšení bezpečnosti příslušníků policie?

Graf č. 10: Otázka č. 22 Považujete současnou úroveň profesní sebeobran u Policie České republiky za odpovídající nárokům výkonu služby?

Seznam příloh

Příloha č.1 Dotazník

Přílohy

Příloha č. 1

Vážení kolegové/kolegyně jmenuji se Zuzana Novotná a jsem studentem 3. ročníku Vysoké školy evropských a regionálních studií, obor Bezpečnostně právní činnosti ve veřejné správě. Tento anonymní dotazník je součástí mé bakalářské práce a je zaměřen na profesní sebeobranu, výcvik a používání donucovacích prostředků Policie České republiky. Vyplnění dotazníku je dobrovolné a získaná data budou využita výhradně pro akademické účely. Dotazník je určen pro příslušníky policie základních útvarů služby pořádkové policie Policie České republiky v Královéhradeckém kraji.

1. Jak dlouho působíte u Policie České republiky?

- méně než 5 let
- 5–10 let
- 11–15 let
- 16–20 let
- více než 20 let

2. Na jakém typu útvaru v současnosti sloužíte?

- oddělení hlídkové služby
- pohotovostní a eskortní oddělení
- obvodní oddělení
- jiný útvar (uved'te): _____

3. Jaký je Váš běžný výkon služby?

- převážně hlídková činnost
- převážně administrativní činnost
- kombinace obou činností

4. Setkáváte se ve výkonu služby s agresivním nebo násilným jednáním osob?

- velmi často
- často
- občas
- zřídka
- nikdy

**5. Použil(a) jste v průběhu své služby některý z donucovacích prostředků
Policie České republiky?**

ano

ne

**6. Vyberte všechny donucovací prostředky, které jste v letech 2021–2022
použil(a).**

hmaty a chvaty

pouta

teleskopický obušek

pepřový sprej

TASER

služební střelná zbraň

hrozba namířenou střelnou zbraní

žádný

7. Z vybraných prostředků označte, který používáte nejčastěji.

hmaty a chvaty

pouta

teleskopický obušek

pepřový sprej

TASER

Hrozba namířenou střelnou zbraní

služební střelná zbraň

**8. Jak často jste v letech 2021–2022 použil(a) donucovací prostředky při
zákroku?**

velmi často

často

občas

zřídka

nikdy

9. Jak často absolvujete výcvik profesní sebeobrany?

- několikrát ročně
- jednou ročně
- méně než jednou ročně
- výjimečně

10. Považujete rozsah výcviku profesní sebeobrany za dostatečný?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

11. Jak hodnotíte kvalitu výcviku profesní sebeobrany?

- velmi vysoká
- spíše vysoká
- spíše nízká
- velmi nízká

12. Je podle Vás výcvik profesní sebeobrany dostatečně přizpůsoben reálným situacím ve výkonu služby?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

13. Cítíte se díky výcviku profesní sebeobrany dostatečně připraven(a) na řešení fyzických konfliktů?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

14. Máte zkušenost s použitím TASERu ve výkonu služby?

- ano
- ne

15. Pokud ano, považujete TASER za efektivní donucovací prostředek?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne
- nemohu posoudit

16. Domníváte se, že byste častěji využíval(a) neletální donucovací prostředky (např. TASER), pokud byste měl(a) dostatečný výcvik v jejich použití?

(otázka 16 je určena pouze respondentům, kteří v otázce 15 odpověděli „ano“)

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

17. Měl by být podle Vás TASER dostupný širšímu okruhu příslušníků Policie České republiky?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

18. Považujete použití neletálních prostředků za bezpečnější alternativu ke střelné zbraně?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

19. Jaký považujete za hlavní limit současného systému výcviku sebeobrany?

- nízká časová dotace
- nedostatek praktického nácviku
- nedostatečné vybavení
- kvalita instruktorů
- žádný zásadní limit
- jiný (uveďte): _____

20. Domníváte se, že by zvýšení výcviku profesní sebeobrany přispělo ke zvýšení bezpečnosti příslušníků policie?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

21. Která oblast by podle Vás měla být ve výcviku posílena?

- hmaty a chvaty
- obrana proti ozbrojenému pachateli
- práce s neletálními prostředky
- taktika zákroku
- komunikace a deeskalace

22. Považujete současnou úroveň profesní sebeobrany u Policie České republiky za odpovídající nárokům výkonu služby?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne